

HUMAK^H

OPINNÄYTETYÖ

Tilapäismajoitus koulujen tiloissa
Hyvinkään kaupungin malli

Paula Burkin

Kulttuurituottajan koulutusohjelma
(240 op)

Arvioitavaksi jättämisaika
(4/2024)

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Kulttuurituotannon koulutusohjelma 240 op

Tekijät: Paula Burkin

Opinnäytetyön nimi: Tilapäismajoitus koulujen tiloissa. Hyvinkään kaupungin malli.

Sivumäärä: 44 ja 12 liitesivua

Työn ohjaaja(t): Jyrki Simoaho

Työn tilaaja(t): Hyvinkään kaupunki, sivistystoimi.

Opinnäytetyön tilaajana toimi Hyvinkään kaupungin sivistystoimi. Tarpeena oli kehittää kaupunkiorganisaatioon malli, jolla tapahtumien tilapäismajoitusta voidaan toteuttaa. Tilapäismajoitusta on ollut käytössä aikaisemminkin, mutta pelastuslakiin tulleiden muutosten vuoksi on asiakirjat päivitettävä ja toiminnan koordinoinnin puuttuessa tarvittiin tähän ratkaisu.

Työ on tilaajalleen ajankohtainen, sillä kaupunkistrategiassa mainitaan kaupungin halu olla elävä tapahtuma- ja kulttuurikaupunki. Tilapäismajoitusten mahdollistaminen on osa sujuvaa tapahtumajärjestämistä ja koordinoituna se helpottaa suoraan tapahtumajärjestäjiä.

Menetelmänä käytettiin vertaisarviointia, havainnointia ja selvitystyötä osana asiakirja-analyysiä. Vertaisarviointiin saatiin kolme Hyvinkään kaupunkia suurempaa, paljon tapahtumatoimintaa järjestävää kaupunkia. Yhteistyö ja keskusteluyhteys kaupungin tilakeskuksen ja kouluhenkilökunnan kanssa olivat suuressa roolissa.

Tutkimuksessa kävi ilmi, että ongelmat ovat samankaltaisia paikkakunnasta riippumatta ja tilapäismajoitusten järjestäminen kaupunkiorganisaatiossa vaatii vahvaa poikkihallinnollista yhteistyötä eri toimialojen kesken. Kaupunkin organisaatiot ovat erilaisia, mutta koordinoinnin avulla jokaisen on mahdollista löytää sopiva malli. Apuna voi käyttää ulkopuolisia konsultteja ja pelastusviranomaisilla on velvollisuus antaa opastusta.

Lopputuloksena on Hyvinkäälle luotu malli, jolla tilapäismajoitusta koskevat vastuut on jaettu organisaation sisällä. Myös tilapäismajoitukseen soveltuvat rakennukset ja niiden tilapäismajoitukseen sopivat tilat on valittu ja niihin liittyvä materiaali on luotu. Tilapäismajoitusta koordinoivalle tilavaraamolle on luotu varausprosessin toimintaohje. Asiakasta varten kaupungin verkkosivuilta löytyvät ohjeet, kuinka järjestää tilapäismajoitusta sekä materiaalia, jonka avulla voi tutustua tilapäismajoitustiloihin jo tapahtuman suunnitteluvaiheessa.

Asiasanat: tilapäismajoitus, tapahtumajärjestäminen, kaupunki- ja kuntaorganisaatio, pelastusviranomainen

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Degree Programme in Cultural Management 240 ECTS

Author: Paula Burkin
Title: Temporary accommodation on school premises at City of Hyvinkää.
Number of Pages: 44 and 12 attachment pages
Supervisor(s): Jyrki Simoaho
Commissioned by: City of Hyvinkää, Cultural Administration

The city of Hyvinkää was in a situation where temporary accommodation was needed but the documents had become obsolete with the amendment of the Rescue Act. The city's organisation lacked internal responsible parties and the direction that coordinates temporary accommodation arrangements.

Providing temporary accommodation is important because it helps bring a variety of events to the city. Local sport clubs organize camps and commercial operators festivals etc. These bring visitors to the city and create a positive image of the city. Local entrepreneurs benefit from visitors when they buy and use services.

Methods used in this thesis were benchmarking, observation, survey work and document analysis. Also communication between the sectors of the City of Hyvinkää played a major role.

During the thesis it became apparent that the problems are similar in other organizations as well. It is difficult to share responsibilities because city organizations are built different. It is possible to use other cities models as a base and ask help from the fire authorities.

The end result is that the City of Hyvinkää has responsibilities regarding the organisation of temporary accommodation. The documents have been updated. An operating model has been created for the coordinators. Instructions have been created for customers on the website.

Keywords: temporary accommodation, city organization, Rescue Act

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	6
2	TILAAJA.....	8
	2.1 Tilaaajan esittely.....	8
	2.2 Kehittämistyön tarve.....	8
3	TILAPÄISMAJOITUS	10
	3.1 Viranomaismääritelmät.....	10
	3.2 Palotarkastukset ja pelastussuunnitelma.....	10
	3.3 Tilojen vaatimukset.....	12
	3.4 Käyttötarve.....	13
4	MENETELMÄT	14
	4.1 Benchmarking.....	14
	4.2 Selvitys ja osallistaminen.....	15
	4.3 Havainnointi.....	16
5	PALOTARKASTUKSET	17
6	VERTAILU	22
7	JOHTOPÄÄTÖS.....	26
8	HYVINKÄÄN MALLI.....	32
	8.1 Koodinoiva taho.....	32
	8.2 Koulujen rooli.....	34
	8.3 Turvallisuusohjeet.....	35
	8.4 Tilapäismajoitusohje.....	37

8.5 Verkkosivut.....	39
8.6 Vastuiden jako kootusti	40
8.7 Lopputyössä toteutetut toimenpiteet kootusti	41
LÄHTEET	42
HAASTATTELUT.....	44

1 JOHDANTO

Opinnäytetyössäni pureudutaan tapahtumajärjestäjiä ja kaupunkeja tai kuntia kohtaavaan ongelmaan koskien tilapäismajoitusta koulujen tiloissa. Koulurakennuksia ja sitä myöden tiloja on olemassa, mutta järjestelyjen mahdollistaminen on monimutkaista sillä, toteutus jakautuu usein useamman kunta- tai kaupunkiorganisaation toimialan tehtäväksi. Toimialojen on keskenään ratkaistava vastuiden jako. Vastuina ovat turvallisuusasiakirjojen luominen ja päivittäminen, varausten koordinointi ja tilapäismajoituksen mahdollistavat kiinteistöön liittyvät kalusteet ja niiden ylläpito. Kalusteina voi olla esimerkiksi tilapäismajoitusta varten asennetut poistumistikkaat ja palovaroittimet.

Tilapäismajoitus auttaa mahdollistamaan paikallisten seurojen ja yhdistysten leiri-, turnaus- ja tapahtumatoimintaa. Organisoitu tilapäismajoituksen tarjoaminen helpottaa myös kaupallisten toimijoiden pulmaa tapahtumien järjestämisen lupaviidakossa. Tilapäismajoitus on kohtuuhintaista ja järjestäjät tavoittavat monipuolisesti kävijöitä. Tilapäismajoituksen tarjoamisen avulla voidaan saada osallistumismaksut kohtuuhintaisiksi ja saavutettaviksi. Pienissä kaupungeissa kaupallinen majoitustarjonta voi olla vähäistä ja tilapäismajoitus vastaa tähän puutteeseen.

Tapahtumien järjestäminen vaatii useita erilaisia lupia ja näiden hallitseminen on kokeneellekin tapahtumajärjestäjälle haaste. Leiri- ja turnaustoimintaa järjestää seuratyöntekijät, jotka eivät toimi tapahtuma-alan ammattilaisina. Molempien kohderyhmien työn helpottaminen on kaikkien etu. Myös paikalliset yrittäjät hyötyvät tapahtumista kävijöiden käyttäessä palveluita ja elinvoima kasvaa. (Koivujoki-Hyökki 2024, 96, 103.) Ulkopaikkakuntalaisille vierailijoille tarjotaan positiivista kaupunkikuvaa tapahtumien kautta (Hyvinkää 2023).

Haasteena kuntien ja kaupunkien organisaatioissa on tilapäismajoituksen järjestämisen vaatimukset. Tilapäismajoitukseen käytettävät rakennukset ovat yhden toimialan omistuksessa, mutta niitä käyttää toinen toimiala ja mukaan voi liittyä mahdollisesti kolmaskin palvelu- tai toimiala. Esimerkiksi tilakeskus omistaa kiinteistöt, sivistystoimen opetuspalvelut hallinnoivat tilojen päiväkäyttöä, mutta ilta-, viikonloppu- ja loma-ajan käyttöä hallinnoi sivistystoimen liikuntapalvelut. Jokainen kunta- ja kaupunkiorganisaatio on oma yksilö ja sen rakenteet ja tehtävät on jaettu niille sopivin tavoin. Tämä asettaa haasteen, ettei yhtä oikeaa toimintamallia voida luoda, vaan jokainen organisaatio luo oman toimintamallinsa. Hyvinkäällä organisaation

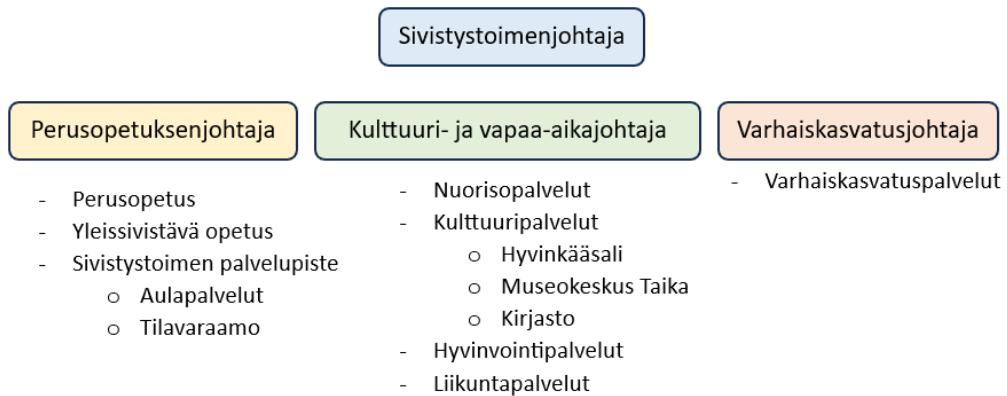
sisäisiä vastuita tilapäismajoituksesta ei ollut jaettu ja tähän pyrittiin löytämään ratkaisu. Ratkaisuun haettiin apua vertaisarvioimalla kolmea tapahtumakaupunkia ja heidän toimintamalliaan.

Yhteistyö poikkialueellisesti eri toimialojen kesken oli ratkaisevassa roolissa. Tilapäismajoituksen koordinoivan tahon löytyminen tekee tilapäismajoituksen tarjoamisesta pitkäikäistä ja hyvin organisoitua, asiakasta palvelevaa toimintaa.

2 TILAAJA

2.1 Tilaajan esittely

Opinnäytetyön tilaajana toimi työnantajani Hyvinkään kaupunki ja sieltä sivistystoimen toimiala. Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja Simo Varjonen toimi tilaajan edustajana. Hyvinkään kaupungin sivistystoimi pitää sisällään hallinnon ja kehittämisen, perusopetuksen, yleissivistävän koulutuksen, varhaiskasvatuspalveluiden ja kulttuuri- ja hyvinvointipalveluiden alueet. Sivistystoimea johtaa sivistystoimenjohtaja. Yhteistyötä tilapäismajoitusten onnistumiseksi ja lopputuloksen saavuttamiseksi on tehty myös tekniikan- ja ympäristön toimialan alaisuudessa olevan tilakeskuksen ja sivistystoimen perusopetuksen ja tilavaraamon kanssa. Tilavaraamo on toiminut aikaisemmin kulttuuri- ja vapaa-aikayksikön alaisuudessa liikuntapalveluiden hallinnoissa sitä vuoteen 2023 saakka, kunnes se yhdistyi tekniikan- ja ympäristön toimialalta sivistystoimen alaisuuteen siirtyneen kaupungintalon aulapalveluiden kanssa. Yhdessä nämä muodostavat sivistystoimen palvelupisteen, jota hallinnoi perusopetuksen yksikkö. (Hyvinkää 2024a.)



Kuvio 1: Sivistystoimen rakenne ja palvelualat

2.2 Kehittämistyön tarve

Hyvinkään yksi kärkihankkeista vuosille 2023–2027 on olla elävä tapahtuma- ja kulttuurikaupunki ja panostaa laadukkaisiin tapahtumien järjestelypalveluihin (Hyvinkää 2022, 11). Kau-

punktiorganisaatiolla on halua mahdollistaa ja tarjota turnaus- leiri- ja tapahtumamajoitusta koulujen tiloissa, jotta paikalliset urheiluseurat, yhdistykset, järjestöt ja kaupalliset tapahtumatoimijat voisivat järjestää mittakaavaltaan suuriakin tapahtumia Hyvinkäällä. Kaupungissa on vain kaksi hotellia, joista toinen on hyvinkin pieni. Hotellitason majoittumiseen ei ole useinkaan harrastustoiminnassa mahdollisuuksia osallistumiskustannusten noustessa kohtuuttomiksi, eikä paikallisissa hotelleissa riittäisi kapasiteetti. Kaupungilla on tahtoa tuoda Hyvinkäälle tapahtumia, jotka hyödyttävät kaupunkia monialaisesti. Näistä hyötyvät esimerkiksi paikalliset yrittäjät vierailijoiden käyttäessä heidän palveluitaan. Lasten urheiluleirit tuovat mukanaan myös kannustajia ja taustajoukkoja. Näiden on todettu kuluttavan vajaan viikon mittaisen leirin aikana hieman yli 109 euroa päivässä majoitukseen, ruokaan ja muihin palveluihin. Yhden tenavapesäpalloleirin aluetaloudelliset vaikutukset olivat jopa 1 383 000 euroa. (Koivujoki-Hyökki 2024, 96, 103.) Elinkeino, työllistäminen ja positiivinen kaupunkikuva vahvistuu tapahtumien myötä (Hyvinkää 2023). Tilapäismajoituksen tarjoaminen koordinoituna palveluna helpottaa tapahtumajärjestäjiä byrokratian viidakossa, joita tilapäismajoituksen toteuttaminen sisältää sekä kaupungin, että pelastusviranomaisten osalta. Varsinkin pienemmät kulttuuritapahtumat ovat kokeneet, että tapahtumien järjestäminen on tehty vaikeaksi erilaisten lupamenettelyiden takia. Myös yksittäisten virkamiesten tulkintaratkaisut eri paikkakunnilla voivat poiketa keskenään, vaikka kyseessä ovat samat säännökset. Tapahtumajärjestäjät ovat kokeneet, että he eivät pysty hallitsemaan kaikkia lupaprosesseja, joita tapahtumien järjestäminen edellyttää. Myös toistaiseksi voimassa olevat luvat helpottavat järjestämistä. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015.)

Hyvinkäällä on tarve päivittää toimintamalli, jolla tilapäismajoituksia järjestetään, koska tilapäismajoituksen koordinoitua ei ole määritelty organisaation sisällä kenenkään työnkuvaan ja näin ollen sen aktiivinen kehittäminen on jäänyt. Tilavaraamo on ollut yhteystaho tilapäismajoitusta varaaville, mutta tilapäismajoitusohjeiden päivittäminen tai muut toimenpiteet eivät ole olleet tilavaraamon vastuulla. Myöskään kirjattua opastusta varausprosessiin tilavaraamolle tai asiakkaalle ei ole ollut. Tilapäismajoitustoimintaa on järjestetty aikaisemmin, mutta pelastuslain muuttumisen myötä yllä mainitusta syistä toimintamallia ei ollut. Tavoite oli päivittää ainakin käytettävien majoituskoulujen resurssit, niiden pelastussuunnitelmat ja muut asiakirjat, miten vastuut jakautuvat organisaation sisällä, luoda toimintaohjeet ja käytännön järjestämisen malli.

3 TILAPÄISMAJOITUS

3.1 Viranomaismääritelmät

Termiä tilapäismajoitus käytetään, kun majoitutaan tiloissa, joita ei ole rakennusluvassa hyväksytty yöpymis- ja majoitustarkoitukseen. Majoitus on lyhytaikaista, korkeintaan viikon kestävää. Tätä pidempi ja säännöllinen majoittuminen voidaan tulkita majoitustoiminnaksi. Rakennusvalvontaviranomainen päättää onko kyseessä majoitustoimintaa ja onko tilapäismajoituksella tarvetta rakennusluvalle. (Pelastustoimi 2022, 2.)

Viranomaisista hyvinvointialueen alaisuuteen kuuluvan pelastuslaitoksen tehtävänä on suorittaa valvontaa, joka perustuu riskien arviointiin. Valvonnan tulee olla laadukasta, säännöllistä ja tehokasta. Valvontaa on palotarkastusten suorittaminen vuosittain ja tarvittaessa sekä neuvonnan tarjoaminen. Valvonnasta pelastuslaitoksen on laadittava valvontasuunnitelma. Valvontasuunnitelma esitetään tiedoksi aluehallintovirastolle. (Pelastuslaki 379/2011, §79.)

3.2 Palotarkastukset ja pelastussuunnitelma

Kiinteistön haltijan tai omistajan tehtävänä on huolehtia kiinteistön palo- ja poistumisturvallisuudesta, uloskäytävistä, pelastusteistä, laitteiden kunnossapidosta, nuohouksen ja ilmanvaihtolaitteiden huollosta, omatoimisesta varautumisesta hätätilanteisiin tarvittavin alkusammutuskalustein ja mahdollisesta pelastussuunnitelmasta. (Pelastuslaki 379/2011 §9–15.) Pelastussuunnitelma laaditaan, mikäli

tilat ovat poistumisturvallisuuden tai pelastustoiminnan kannalta tavanomaista vaativampia ja joissa henkilö- tai paloturvallisuudelle, ympäristölle tai kulttuurimaisuudelle aiheutuvan vaaran taikka mahdollisen onnettomuuden aiheuttamien vahinkojen voidaan arvioida olevan vakavat. (Pelastuslaki 279/2011 §15.)

Pelastussuunnitelma voi olla kiinteistön yleinen pelastussuunnitelma, jonka liitteeksi kirjataan, kuinka omatoiminen varautuminen toteutetaan tilapäismajoituksessa. Suunnitelma on laadittava yli 20 hengen tilapäiseen joukkomajoitukseen (Valtioneuvosto, 2011.) Pelastussuunnitelma toimitetaan sen alueen pelastuslaitokselle, jossa tilapäismajoitus tapahtuu. Pelastussuunnitelman lisäksi on toimitettava lupa tilapäismajoitukseen kiinteistön omistajalta tai haltijalta. Sisällöltään pelastussuunnitelman tulee sisältää selvitys vaarojen ja riskien arvioinnin johtopäätelmistä, selostus rakennuksen ja toiminnassa käytettävien tilojen turvallisuusjärjestelyistä,

asukkaille ja muille henkilöille annettavista ohjeista onnettomuuksien ehkäisyyn sekä vaara- ja onnettomuustilanteissa toimimiseen. (Pelastustoimi 2022, 4.)

Tilapäismajoitusta käsittelevässä osassa tulee mainita:

- Pelastussuunnitelmaan liittymättömät tilapäismajoitusta koskevat riskit ja kuinka niitä voidaan ennaltaehkäistä.
- Kuka vastaa majoitusjärjestelyistä ja kuka valvonnasta. Kuinka valvonta toteutetaan.
- Esitetään, kuinka pelastussuunnitelman toimenpiteen toteutetaan esimerkiksi poistumisreittien esteettömyydestä ja ensiavun järjestämisestä.
- Mitkä tilat ovat majoituskäytössä ja niiden suurin majoittujamäärä per tila.
- Kuinka majoittumiseen osallistuvien tahojen perehdyttäminen hoidetaan, sekä henkilökunnan että majoittujien osalta. Mitä ohjeita onnettomuuksien ehkäisyyn sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseen annetaan.

(Pelastustoimi 2022.)

Tilapäismajoitusta organisoidusti järjestävän tahon tulee päättää kuka antaa luvan majoittumiseen, kuinka pelastussuunnitelmasta tiedotetaan majoituksen järjestäjää ja kuinka heidät perehdytetään siihen. Ratkaista täytyy myös, kenen vastuulla on viranomaisilmoituksen tekeminen ja pelastussuunnitelman toimittaminen pelastusviranomaisille sekä miten turvallisuutta ja pelastussuunnitelman toteutumista valvotaan. Mikäli riskiarviossa todetaan, että tilapäismajoitus vaatii valvontaa, tulee tästä esittää suunnitelma pelastussuunnitelmassa. Riskinä voidaan pitää majoittujien ikää tai tapahtuman luonnetta, eli kuka majoittuu ja millaisiin osiin rakennusta. Valvontaa suunniteltaessa on huomioitava tarvittavien valvojien määrä ottaen huomioon vuorokaudenajat, millaisiin aikoihin majoittujat ovat paikalla, sekä valvojien lepoajat ja tehtävät. Millainen osaamistaso valvojilla on ensiapua ja alkusammutusta koskien, heidän opastuksensa ja perehdytys odotettuihin tehtäviin ja pelastussuunnitelmaan. Valvojia on syytä perehdyttää erilaisiin onnettomuus- ja hätätilanteisiin ja kuinka niissä toimitaan. Toimintaohjeita, kuinka toimitaan poistumis- ja onnettomuustilanteissa tai tilanteissa, joissa ulkopuolinen taho pyrkii tai on päässyt sisälle rakennukseen. Valvojien keskeinen sijoittuminen rakennuksessa ja kuinka valvojat viestivät keskenään. Majoituspaikan sisäänkäynnille voidaan perustaa valvontapiste, jossa on ensiaputarvikkeet ja alkusammutuskalusteita, majoittujalistat- ja tilat, pelastussuunnitelma ja yleiset onnettomuus- ja hätäohjeet. (Pelastustoimi 2022, 4, 8, 9.)

Mikäli tilapäismajoitus liittyy yleisötapahintaan, tulee majoittuminen ottaa huomioon tapahtuman pelastussuunnitelmassa. Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma on toimitettava 14 vrk ennen tapahtumaa pelastusviranomaisille (Pelastuslaki 2011, §16.) Mikäli tapahtumaa varten tulee muun lain kuin pelastuslain tai toimivaltaisen viranomaisen antamalla määräyksellä laatia turvallisuus-, valmius- tai muu vastaava suunnitelma, erillistä pelastussuunnitelmaa ei tarvitse laatia, vaan vastaavat asiat kootaan ko. suunnitelmaan. (Valtioneuvosto 2011, §1, §3.)

3.3 Tilojen vaatimukset

Tilojen tulee olla majoitukseen sopivia. Esimerkiksi kouluilla vaarallisia aineita ja koneita sisältävät kemian laboratoriot tai käsityöluokat eivät sovellu majoitukseen. Lähtökohtaisesti suositetaan rakennusten ensimmäistä kerrosta, jolloin poistumisteitä voidaan lisätä käyttämällä ikkunoita varateinä. Maatasoa ylempiä kerroksia voidaan käyttää, mikäli poistumisjärjestelyt onnistutaan järjestämään ja poistumisalueelta on mahdollista poistua kahta toisistaan riippumattomasti käytävää pitkin. Yhtä käytävää voidaan pitää alle 10 hengen majoittumisessa riittävänä, mikäli käytössä on myös varatie. Rakennuksen kerrokset tulee olla järjestetty omiksi palo-osastoiksi, mikäli rakennuksessa ei ole kohotettua turvatasoa eli automaattista paloilmointia tai sammutuslaitteistoa. Uloskäytävien tulee olla osastoituja tai sieltä tulee olla käynti suoraan ulos tai muulle turvalliselle paikalle. Majoitustilojen tulee sijaita kiinteistössä mahdollisesti olevan remontin ajan eri palo-osastoissa ja poistumis- tai varatiet eivät voi johtaa rakennustyömaalle. Varatieikkunan tulee olla kooltaan vähintään 600 mm x 500 mm sitten, että korkeuden ja leveyden summa on vähintään 1500 mm. Ikkunan tulee sijaita maan tasalla tai pudottautumiskorkeuden tulee alittaa 3,5 m. Ikkunan tulee olla helposti avattavissa. Uloskäynnit ja varareitit tulee olla merkittyjä ja valaistuja. Poistumisreitit tulee pitää esteettöminä, esimerkiksi vaatteet tai kengät eivät saa kaventaa poistumiskäytäviä eikä käytävillä tai portaikoissa tule säilyttää tavaraa. Poistumisreittien ovien tulee olla helposti avattavissa ja oven on avauduttava poistumissuuntaan, mikäli poistujia on yli 60 henkilöä. Poistumisovia ei saa lukita ulkoapäin. Mikäli rakennuksessa on muita kuin majoituksen käytössä olevia tiloja ja nämä rajataan pois käytöstä lukitsemalla tilat, tämä ei saa estää poistumisturvallisuutta. Palo-ovet tulee pitää suljettuina. (Pelastustoimi 2022, 6,7.)

Tiloissa tulee olla palovaroitin joka alkavalle 60 m², joiden etäisyys on toisistaan korkeintaan 12 m. Paloviranomaiset suosittelvat sähköverkkoon tai sarjaan kytkettyjä varoittimia.

Rakennuksen katon muodot tulee ottaa asennuksessa huomioon. Mikäli rakennuksessa on paloilmajärjestelmä ja majoitustilat ja poistumisreitit on varusteltu savuilmajärjestelmällä, ei erillisiä palovaroittimia tarvita. Rakennuksen haltija ja tilapäismajoituksen järjestäjän on keskenään sovittava, kuinka varoittimien kunnosta huolehditaan majoituksen aikana. (Pelastustoimi 2011,7,8.)

Majoitustiloihin tulee mitoittaa henkilömäärä tilan pinta-alan mukaan. Kalusteet tulee ottaa huomioon pinta-alaa laskettaessa. Alle 120 m² tilassa tulee varata 3 m²/majoittuja ja yli 120 m² tilassa 6 m². Rakennusvalvontaviranomaisen määrittelemä henkilömäärä ei saa ylittyä. Alkusammutuskalustoa on oltava riittävästi ja niiden paikat tulee olla merkittynä ja helposti saatavilla. Liikunta- ja juhlasaleissa, mikäli tilaa jaetaan esimerkiksi verhoilla, tulee alkusammutuskalustoa olla jokaisessa osastossa erikseen poistumisreittien yhteydessä. Majoitustiloissa on hyvä olla ovien läheisyydessä opastaulut majoittujia ja majoitushenkilökuntaa varten. Opastauluissa kerrotaan lähimmät poistumisreitit, majoittujien määrä, kohteen osoite, valvojien yhteystiedot ja alkusammutuskalusteiden sijainti. Opastaulut tulee olla laadittu majoittujien käyttämällä kielillä. Valvojien on hyvä tiedottaa majoittujia, kuinka mahdollinen poistumiskäskeytys annetaan ja kuinka poistuminen tapahtuu. Rakennuksen ulkopuolella olevat pelastustiet pitää olla avoinna, katosten alla pysäköinti on kiellettyä eikä rakennuksen vierellä saa säilyttää helposti syttyvää materiaalia. (Pelastustoimi 2022, 6,8,9.)

3.4 Käyttötarve

Tilapäismajoituksessa tiloina käytetään usein koululuokkia, urheiluhalleja ja nuorisotiloja. Käyttäjinä ovat liikunta- kulttuuri- ja nuorisoleirit ja kaupallisten toimijoiden järjestämät tapahtumat. Koulumajoitus on verrattaessa hotellimajoitukseen edullisempaa. Kohtuulliset osallistumiskulut mahdollistavat varsinkin nuorten tapahtumien, lasten harrastusturnausten ja leirien järjestämisen. Kaupalliset toimijat pyrkivät tilapäismajoituksen avulla tarjoamaan kävijöilleen laajempaa mahdollisuutta osallistua tapahtumiin eri hintaluokissa. Koulut voivat järjestää osana koulutyötä oppilaille yö-kouluja ja esiopetuksessa yö-eskareita, jolloin majoitus tapahtuu oman koulun tai esiopetuksen tiloissa.

Pääosin suuremmat tapahtumat ja leirit sijoittuvat koulujen loma-aikoihin ja viikonloppuihin, jolloin varsinkin koulujen luokkatilat ovat hyvin vähäisessä käytössä. Liikuntasaleissa on harrastuskäyttöä Hyvinkäällä läpi vuoden. Pääpaino tilapäismajoitustarpeeseen on kesällä loma-kaudella.

4 MENETELMÄT

4.1 Benchmarking

Tutkimuksellisessa kehittämistyössä, kuten tämä opinnäytetyö on, käytetään erilaisia lähestymistapoja. Lähestymistavat määräytyvät sen mukaan mitä tutkitaan, miksi tutkitaan, millainen on tutkijan rooli, miten tutkimuksellisuuden ja kehittämisen rooli määräytyy ja millainen menetelmä on tapauskohtaisesti järkevä ja toimiva. Lähestymistapoja ovat esimerkiksi tapaustutkimus tai verkostotutkimus. Näiden lähestymistapojen menetelminä voidaan käyttää mm. benchmarkingia muiden menetelmien rinnalla. (Hautio & Lind 2023.) Tutkijan rooli on tässä tapauksessa työlleen läheinen. Tutkijalle ongelma on tuttu ja siihen on joutunut tutustumaan osana työnkuvaa. Tutustuminen toisten kuntien malliin toteuttaa tilapäismajoitusta, vaikka organisaatorakenteet ovat hyvin kuntakohtaisia, on silti mahdollista saada erilaisia näkökulmia ja tapoja toteuttaa palveluita aina vastuualueista käytännönjärjestelyihin. Benchmarking on kehittämismalli, jolla tarkastellaan, mitataan ja analysoidaan omaa suorituskäytäntöä ja verrataan sitä korkeatasoisempiin käytäntöihin. Näiden vertailumenetelmien pohjalta pyritään edistämään ja kehittämään omia toimintatapoja. (Tuominen 2011.)

Tutustuin Hyvinkäätä asukasluvultaan ja tapahtumatarjonnaltaan suurempiin Espoon, Turun ja Porin tilapäismajoitusmalleihin. Benchmarkingista voidaan käyttää myös termiä esikuva-arviointi, jotka kuvastavat valittuja kohteita. Vertailtava kohde voisi löytyä myös muualta kuin omalta alalta. Perusideana voidaan pitää toiselta oppimista ja itsensä kyseenalaistamista sekä oman toiminnan heikkouksien tunnistamista. Näiden avulla laaditaan oman toiminnan kehittämiseen tähtäviä tavoitteita. Benchmarkingia voidaan toteuttaa julkaisujen kuten artikkeleiden, nettisivujen tai muiden vastaavien avulla, tai vierailemalla kohteessa. Vierailuun on syytä valmistautua hyvin ennakkoon suunnittelemalla havainnointi- tai kysymyslista. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2014, 45–46.)

Vertailussa käytin haastattelua ja lisäksi tutustuin näiden kolmen tapahtumakaupungin verkkosivuihin ja niistä löytyviin materiaaleihin. Haastattelut toteutettiin kaupunkikohtaisesti Teams-yhteydellä. Haastatteluun osallistui kustakin kaupungista 1–2 asiantuntijaa. Suunnittelin haastattelukysymykseni vanhentuneiden tilapäismajoitusohjeiden ja dokumenttien pohjalta, haastattavien kaupunkien verkkosivuilta löytyvän materiaalin ja pelastusviranomaisten verkkosivuilta löytyvään tietopohjaan perustuen. Kysymykset koskivat vastuualueiden jakautumista,

majoitustiloja, pelastussuunnitelmia ja palotarkastuksia, varaamisprosessia, haasteita, vinkkien jakamista ja miten he voisivat parantaa omaa toimintaansa (Liite 2). Haastatteluiden jälkeen kokosin vastausten pääpiirteet yhteen ja tein vertailua mitkä esiin nousseet toimintatavat istuivat Hyvinkään organisaation malliin.

4.2 Selvitys ja osallistaminen

Työtä varten tein vapaata selvitystyötä organisaation sisällä. Osallistamisella kehittämistyöstä saadaan sosiaalinen tapatumia, jossa tavoite on, että henkilöt, joita asia koskettaa, ovat oikeutettuja osallistumaan. Oma roolini opinnäytetyötä tehdessä oli olla kehittäjätyöntekijä, joka kehittää omaa työtehtävää yhdessä muiden asiaa koskevien toimijoiden kanssa. (Toikko & Rantanen 2009, 89, 91.) Tärkeimpänä työkaluna käytin keskustelua rehtoreiden, koulujen turvallisuusvastaavien, tilavaraamon, kouluisäntien, opetustoimen johtajan, kulttuuri- ja vapaa-aikajohtajan ja tilakeskuksen henkilökunnasta erityisesti kiinteistötyönjohtajan kanssa. Konsultoin kaupungin turvallisuuspäällikköä ja pelastusviranomaisia Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselta. Koulukohtaiset materiaalit olivat koulujen turvallisuusasiakirjoista vastaavien henkilöiden tarkistettavana ennen pelastusviranomaiselle lähettämistä. Turvallisuusvastaava on koulun opettaja tai lehtori, jonka vastuulla on koulun oma pelastussuunnitelma. Koulukohtaisesti pelastussuunnitelma voi olla myös rehtorin vastuulla. Turvallisuusvastaavilta sain tietoa koulujen erityispiirteistä ja koulukohtaista näkemystä, mitkä luokkatilat sopivat heidän näkökulmastaan tilapäismajoituskäyttöön. Keskustelua käytiin sähköpostitse ja tapaamalla henkilökohtaisesti.

Kehittämistyötä varten tein organisaation sisäistä selvitystyötä, kuinka organisaatiomalli on rakennettu Hyvinkään kaupungilla ja minkä tahon alaisuuteen tilapäismajoituksen koordinointi soveltuisi. Tilapäismajoitusten pääkäyttäjänä ovat sivistystoimen alta löytyvän kulttuuri- ja vapaa-ajanpalveluiden asiakkaat. Näitä ovat ulkopaikkakuntalaiset ja paikalliset kaupalliset toimijat, sekä yhdistysten kulttuuri- ja musiikkitapahtumat ja urheiluseurojen järjestämät turnaukset ja leirit. (Timmi-Hyvinkää 2024.)

Tilavaraamon henkilökunta koostuu kolmesta työntekijästä, jotka hallinnoivat Hyvinkään kaupungin vuokrattavia tiloja kuten kenttiä, koulurakennusten ilta- ja viikonloppukäyttöä, kulttuuri- liikunta- ja yhdistystiloja sekä nuorisopalveluiden leirikeskusta. Heillä on käytössään Timmi-järjestelmä, jonka kautta tiloja hallinnoidaan ja tilojen käyttäjiä laskutetaan. Tilavaraamon henkilökunnan resurssit vaikuttivat, millaisia toimenpiteitä heidän varaansa voitiin asettaa

tilapäismajoituksen koordinoinnin suhteen. Keskustelua käytiin viikkopalavereiden yhteydessä. Tilavaraamon henkilökunta esitti toiveita tilapäismajoitukseen liittyvien käytänteiden ja asiakasohjeiden suhteen. Kokeilutoiminta kehittää luotua mallia vielä tulevaisuudessa. (Toikko & Rantanen 2009, 100.) Käyttäjäkokemusta saadaan koordinoivan tahon ja käyttäjien kautta tulevan kesän jälkeen, kun toimintamalli on jalkautettu käyttöön.

4.3 Havainnointi

Majoituskouluja valikoitaessa keskeisempiä menetelmiä on havainnointi. Pelkästään dokumentteja, asiakirjoja ja pohjapiirustuksia analysoimalla ei saada selville tilojen omia yksittäisiä piirteitä ja rajoitteita. Rajoitteita voivat olla luokissa olevat luokkakohtaiset opetusmateriaalit ja -välineet tai rakennuksen eri tilojen käyttötarkoitukset. Havainnoinnissa on hyvä yhdistää muita menetelmiä havainnointiin. Käytin osallistavaa havainnointia, jossa sosiaalinen vuorovaikutus on tärkeänä osana tiedonhankintaa (Tuomi & Sarajarvi 2009, 81–82). Yhdistin keskustelua palotarkastajan, rehtorin, tilakeskuksen edustajan ja kouluisännän kanssa osallistuessani koulujen omaan palotarkastukseen. Myös benchmarking-haastattelussa saatua tietoa sain hyödynnettyä havainnoinnissani. Tutkimushavainnointi erottaa juuri tästä syystä arkielämässä tehtävän havainnoinnin. Tutkimushavainnoinnissa on keskeistä teorian yhdistäminen osana kriittistä ajattelua. Teoriaa käytetään apukeinona tuottaa uusia havaintoja ja antamaan niille näkökulmia. (Vilka 2006, 79–80.)

5 PALOTARKASTUKSET

Havainnointia toteutin osallistumalla koulujen palotarkastuksiin, joihin osallistui Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselta koulujen määräaikaista palotarkastuksista ja tilapäismajoituksesta vastaava palotarkastaja, tilakeskuksen edustajana kiinteistötyönjohtaja, koulun edustajina kouluisäntä ja rehtori tai turvallisuusvastaava. Kestoltaan palotarkastukset olivat tunnista kahteen tuntiin riippuen kohteen suuruudesta ja tarkistettavista tiloista. Ennen havainnointia tutustuin pelastusviranomaisten laatimiin tilapäismajoitusten ohjeisiin, vanhentuneisiin tilapäismajoitusmalleihin ja tilojen pohjapiirustuksiin. Näiden pohjalta loin mielikuvaa tiloista. Vierailtavia kouluja oli 10 Hyvinkään 16 koulusta. Kyläkoulut ja rakenteeltaan sopimattomat koulut jäivät tarkastusten ulkopuolelle tilapäismajoituksen osalta.

Havainnointia tehdessä kiersimme tiloja huone kerrallaan ja keskustelimme samalla havainnoista. Tarkastelun kohteena olivat poistumisreitit, varatiet, palo-osastot, huoneiden varustelu, poistumiskyltit, paloilmaisimet, alkusammutuskalusto, pudotuskorkeudet, varateiden ikkunakahvat, ja rakennuksen ja sen tilojen erityispiirteet. Havainnoidessa tiloja tein muistiinpanoja tilakohtaisesti. Puutteita olivat poistumiskylttien lisääminen ja ikkunanavauskahvojen asentaminen hävinneiden tilalle tai tilapäismajoitukseen sopiviksi, sekä palovaroittimien asennus tilapäismajoitustiloihin. Havainnoitujen puutteiden korjauksista vastaa tilakeskus.

Pudotuskorkeuden mittaaminen Hämeenkadun ja Puolimatkan koulujen osalta odottaa lumien sulamista, jotta todellinen mittaustulos saadaan. Tilakeskus suorittaa mittaukset uudelleen lasermitan avulla varmistaakseen tarkan tuloksen kevään 2024 aikana. Arviomittaus tarkastusten yhteydessä toteutettiin rullamitan avulla ikkunan alakarmista maahan mitaten. Toisaalta todettiin poistumistikkaiden lisäävän turvallisuutta, vaikka 3,5 m pudotuskorkeus alittuukin, mikäli kyseessä on alakoulu ja ikkunan alla on asfalttipohja. Varateiden ikkunamekanismien muuttaminen poistumisturvalliseksi vaatii kiinteiden ikkunakahvojen asennusta. Varatieikkunoiden suhteen havaittiin luokkakohtaisia eroavaisuuksia samassa rakennuksessa. Esimerkiksi ikkunan koon vuoksi Tapainlinnan koulun ensimmäisen kerroksen majoitusluokkien varatieikkunan sisempi lasi tulee avata valmiiksi ennen majoittumista, avata ulomman lasin ylempi lukitus valmiiksi ja kiinnittää ikkunakahva alempaan lukitukseen.

Tiloihin mahtuva henkilömäärä on laskettu tilan neliömäärän mukaan vähentäen kalusteiden osuus. Alakouluissa vähennys on 3–5 m² ja yläkouluissa 3 m² per tila tilakohtaisesti. Alle 120 m² tilaan on laskettu 3 m² per majoittuja ja yli 120 m² tiloissa 6 m². Tilojen neliömäärät on saatu

tilakeskuksen käyttämän Optimaze-järjestelmän pohjapiirustuksista. Rakennusten tilojen ja luokkien numerot on saatu tilakeskuksen tilalistanuksesta.

Taulukko 2: Esimerkki havainnoinnista koulukohtaisesti.

PUOLIMATKAN KOULU

Majoitus-tila	Luokka	Kerros	Pinta-ala	Majoittuvien määrä	Lisätietoja
1a	A133X	1	19,5	4	Erytisopetuksen luokka, avoin tila. Opasteet väärissä paikoissa.
1b	A134X	1	36,4	10	Erytisopetuksen luokka, avoin tila. Opasteet väärissä paikoissa.
1c	A135X	1	7,1	1	Erytisopetuksen luokka, avoin tila. Opasteet väärissä paikoissa.
1d	A138X	1	9,7	2	Erytisopetuksen luokka, avoin tila. Opasteet väärissä paikoissa.
2	A127X	1	58,4	17	
3	A126X	1	58,5	17	
4	A115	1	60,8	18	
5	A114	1	42,4	12	
6	A220	2	79,3	24	Pelastustikkaiden asennus
7	A218	2	39,4	11	Pelastustikkaiden asennus
8	A217X	2	35,4	10	Pelastustikkaiden asennus. Puuttuu varatieopaste.
9	A216X	2	34,8	9	Pelastustikkaiden asennus
10	A210	2	59,8	18	Pelastustikkaiden asennus. Puuttuu varatieopaste.
11	A209	2	59,4	18	Pelastustikkaiden asennus
12	A208	2	59	18	Pelastustikkaiden asennus
13	A202	2	57,1	17	Pelastustikkaiden asennus. Puuttuu varatieopaste.
14	B013	kellari	537,3	89	
14				295	YHTEENSÄ

Majoitusavaimen sarjoitus.

Tilat B 206, 207 ja 210 eivät sovellu tilapäismajoituskäyttöön:

tilapäismajoitukseen tarkoitetusta poistumisalueesta ei ole mahdollista poistua kahta toisistaan riippumatonta poistumiskäytävää pitkin.

Toisen kerroksen tilat eivät sovi kaikkien majoittamiseen. Majoittujan tulee olla kyvykäs poistumaan varatietä ikkunasta ja poistumistikkaita pitkin.

Majoitus ensisijaisesti ensimmäiseen kerrokseen.

Palotarkastaja joutui konsultoimaan kollegoitaan tilojen sopivuudesta tilapäismajoituksiin kahden tilan osalta. Toinen näistä oli suuren liikuntasalin käytävänomainen katsomotasanne, jossa on kaksi avointa tilaa, kun sisään työnnettävät katsomorakenteet ovat poissa käytöstä. Ongelmana oli, kuinka tällaista tulkitaan tilana: onko se yksi tila vai kaksi erillistä tilaa. Tulkinnan tulos vaikuttaa poistumisreittien suunnitteluun. Samoin luokkatilat, joissa sijaitsee väliovi toiseen luokkatilaan, joutuivat lisäselvitykseen. Selvityksen alla on, voidaanko viereisen luokan poistumistikasta hyödyntää molempien luokkien varapoistumistienä. Kaikki ennalta suunnitellut tilat eivät sopineet majoituskäyttöön niiden ominaispiirteiden vuoksi, esimerkiksi luokan käyttötarkoitus taideaineiden opiskeluun tai varatieksi ajatellun ikkunan alapuolella olevan maaston vuoksi. Maasto oli sellainen ominaisuus, johon en osannut ennakoita varautua, sillä sitä ei pohjapiirustuksista voinut havaita. Luokkien tilanne tulee selvittää kouluilta vuosittain, sillä opettajat saattavat vaihtaa luokkatilojen käyttötarkoitusta ja niiden kalusteet muuttua sen hetkisen tarpeen mukaan. Näin ollen majoitusmäärä tilassa saattaa muuttua tai tila tulee poistaa tilapäisesti pois majoituskäytöstä.

Tilapäismajoituskäyttöön sopivia kouluja pohjapiirustusten mukaan löytyi kaksi lisää: Vehkojan yhtenäiskoulu ja Paavolan alakoulu. Näissä kouluissa ei ole viimeisten vuosien aikana järjestetty tilapäismajoitusta. Sijainniltaan molemmat koulut ovat erinomaisia. Paavolan koulun läheisyydessä ovat jäalliikuntakeskus ja Perttulan nurmikentät. Koulu on sijainniltaan logistinen ajatellen Hyvinkään lentokentän tai Vauhtipuiston suurtahtumia. Vehkojan koulun yhteydessä on yksi suosituista hiekkatekonurmikentistä ja koululla on suuri liikuntasali katsomoinen. Molemmat koulut ovat yksikerroksia ja näin myös turvallisia majoituksen näkökulmasta. Havainnointikierros osoitti tilojen sopivan tilapäismajoituskäyttöön. Molemmissa kouluissa on tulevana kesänä remontteja, mutta tämän jälkeen ne ovat nostettavissa kapasiteettiin mukaan. Tämä vaatii varapoistumisopasteiden asentamisen, majoitusavainten sarjoittamisen, palovaroittimien ja kiinteiden ikkunakahvojen lisäämisen varapoistumistieikkunoihin molemmissa kohteissa sekä tilapäismajoituksen palotarkastuksen suorittamisen joko omana tarkastuksena tai osana koulun omaa määräaikaistarkastusta.

Koulutiloissa ei ole järjestetty majoitusta toisessa kerroksessa pelastuslain muutoksen jälkeen. Poistumistikkaiden suhteen tilakeskuksen edustaja ehdotti mallia, jossa poistumistikkaat aukeavat sivulle yläosasta sokan aukaisemalla. Tällöin poistumistikkaiden väärinkäyttöä voidaan välttää niiden näyttäytyessä putkina seinää vasten silloin, kun ne eivät ole avattuna auki. Ky-

seisiä poistumistikkaita havainnoimme olevan käytössä yhdessä tarkastuskohteessa koulun va-
rauloskäynti-ikkunoiden yhteydessä. Toisen kerroksen luokkien majoituskäyttöön saamiseksi
poistumistikkaita tulee asentaa 41 kappaletta kuuteen eri kouluun. Poistumistikkaiden lisäys
aiheuttaa lisätöitä kouluisännälle, jonka tehtävänä on tarkistaa sokkien kiinnitys koulupäivän
päätyttyä ennen viikonloppua ja loma-aikoja, etteivät poistumistikkaat ole avattavissa maata-
sosta.

Taulukko 3. Poistumistikkaiden tarve koulukohtaisesti

Koulu	Luokkatila	Kappale- määrä
Martin koulu	2048, 2040, 2039, 2038, 2037, 2027, 2024/2023, 2078, 2079, 2080, 2081, 2085, 2087, 2088, 2022, 2021 + 2 kpl katokseen kiinnitettäväksi	18
Puolimatkan koulu	A220 A218, 3249, A217x, A210, A209, A208, A202	8
Hakalantalon koulu	2259	1
Tapainlinnan koulu	103, 106, 112, 121, 123	5
Hämeenkadun koulu	K221, K227, K228, K229, K230	5
Pohjoispuiston koulu	302, (303), 304, (310) *	4
Yhteensä		41

*Voiko kaksi luokkaa käyttää samaa poistumistikasta, jos luokkia yhdistää väliovi.
Lisäselvityksessä pelastuslaitoksella.

Poistumistikkaiden asentaminen ja toisen kerroksen luokkien, Tapainlinnan alakoulun luok-
kien, Martinhallin katsomotasanteen sekä Vehkojan ja Paavolan koulujen majoituskäyttöön-
oton lisäys tuo lisäkapasiteettia 77 majoitustilan verran. Näihin majoitustiloihin voidaan
majoittaa 1331 henkilöä. Yhteensä majoitustiloja Hyvinkäällä tulee olemaan 191 kpl, joihin
mahtuu yhteensä 3733 henkilöä. Poistumistikkaiden asennuksen jälkeen tulee järjestää erillinen
palotarkastus, jossa tilat hyväksytetään tilapäismajoitustiloiksi pelastusviranomaisen toimesta.

Taulukko 4: Majoitustilat.

	Vanhoja tiloja	Henkilömäärä nykysäännösten mukaan	Uusia tiloja	Lisää henki- lömäärä	Tilat nyt	Henkilö- määrä nyt
Aseman koulu	11	148	0	0	11	148
Martin koulu	16	432	22	397	38	829
Paavolan koulu	0	0	12	183	12	183
Hakalantalon koulu	22	310	2	36	24	346
Hämeenkadun koulu	8	175	6	110	14	285
Puolimatkan koulu	5	170	8	125	13	295
Tapainlinnan koulu	7	196	8	131	15	327
Vehkojan koulu	0	0	13	234	13	234
Pohjoispuiston koulu	11	247	6	115	17	362
Kipinä	34	735	0	0	34	735
Yhteensä	114	2413	77	1331	191	3744

Koulujen rakenteelliset ominaisuudet poikkeavat toisistaan. Tilakohtaiset erityispiirteet tulee kirjata tilapäismajoitusohjeeseen ja ne tulee perehdyttää asiakkaalle ennen majoituksen alkua.

6 VERTAILU

Vertailu Hyvinkäästä suurempien tapahtumarikkaiden kaupunkien kesken osoitti, että tilapäismajoituksen järjestämiselle kaupungeissa on halu ja tarve. Tilapäismajoitustoiminnan järjestäminen on koettu niin moniulotteiseksi, että avuksi on saatettu ostaa ulkopuolinen asiantuntijataho tekemään tarvittavat toimenpiteet toiminnan käyntiin saattamiseksi (Pori 2024b). Tilapäismajoitusten koordinointi on koettu myös raskaana työnkuvana siihen liittyvien monivaiheisten tehtävien vuoksi. Toisinaan tilapäismajoituksen koordinoititehtävät ovat saattaneet seurata työntekijää hänen siirtyessä toiseen työtehtävään. Tehtävää ole nimetty tiettyyn tehtäväkuvaan tai toimialan alaisuuteen.

Tilojen määrittämisessä pelastusviranomaisten neuvontapalvelu on osoittautunut tarpeelliseksi, vaikka verkkosivuilla oleva ohjeistus on selkeä ja kaikkien saatavilla. Apua on saatu soveltuvien tilojen ja majoittajien määrien selvittämiseen ja poistumisreittien kartoittamiseen. Pelastusviranomaisten suorittamat tilapäismajoitusten palotarkastukset ovat muuttuneet maksullisiksi pelastuslaitosten siirryttyä hyvinvointipalveluiden alaisuuteen. Mikäli tilapäismajoitusten palotarkastus suoritetaan koulujen palotarkastusten yhteydessä, on se maksutonta. Tässä keskusteluyhteys kaupungin organisaation sisällä on tärkeää, jotta saadaan tieto, milloin koulujen vuositarkastuksia tai uudisrakennusten käyttöönottotarkastuksia ollaan tekemässä. Tilapäismajoitusluvut voidaan siis tarkastaa koulujen palotarkastusten yhteydessä, mutta niitä pitää pyytää erikseen. Palotarkastukset tehdään toistaiseksi voimassa oleviksi ja uusia tarkastuksia tarvitaan, mikäli tiloihin tulee rakenteellisia muutoksia. Vertailukohteissa tiloihin ei ole tehty muutoksia muutoin kuin automaattisten paloilmalaimien osalta (Pori 2024b). Toistaiseksi voimassa olevat luvat vähentävät tapahtumajärjestämisessä edellytettävien lupien määrää ja nopeuttavat majoitusjärjestelyiden toteuttamista.

Tilapäismajoitukseen liittyvien asiakirjojen päivittäminen vertailukohteissa on pääosin tilapäismajoitusta koordinoivan tahon tehtävä (Turku 2024b; Espoo 2024b). Poikkeuksena on pelastussuunnitelma, josta vastaa joko tilapalveluiden turvallisuudesta vastaava henkilö tai ulkopuolinen taho. Mallia, jossa olisi kiinteistön oma pelastussuunnitelma ja tilapäismajoituksen osuus erillisenä liitteenä, ei vertailukohteissa tullut esiin.

Koulujen roolit tilapäismajoituksessa ovat jakautuneet eri tavoin. Vertailukohteissa osassa päätöksen majoittamisesta tekee koulujen rehtorit ja osassa tilapäismajoituskoordinaattori yhdessä

koulun rehtorin kanssa neuvotellen. Ongelmaksi mallissa, joissa rehtorit tekevät päätöksen, liittyy rehtorin/koulun asenne majoitusta kohtaan. Tapahtuma- tai leirimyönteisyys edesauttaa majoituksen järjestymistä. Eroja ilmeni myös kenelle ja koska majoitusta tarjotaan. Opiskelijaryhmittä tai kaupalliset toimijat saattavat olla rajattu pois ja toiminta on suunnattu vain paikallisille yhdistyksille ja seuroille poikkeuksia lukuun ottamatta. (Turku 2024b; Espoo 2024b; Pori 2024b.)

Yhteistyö koulujen remonteista vastaavan tahon kanssa on haasteellista varsinkin tilanteissa, joissa tilapäismajoitusta suunnitellaan vuosikin ennen tapahtumaa. Remonteista ei joko tiedetä vielä näin aikaisin tai niistä ei muisteta informoida koordinoivaa tahoa. Kuitenkin tilapäismajoitusta järjestävät toivoivat, että tapahtumajärjestäjät olisivat ajoissa varaamassa tiloja tapahtumia varten, jotta niiden saatavuus olisi varmempaa (Turku 2024b).

Käytännönjärjestelyt poikkeavat toisistaan ja ne on sopeutettu kunkin kaupungin malliin sopiviksi. Siivous on saatettu sisällyttää vuokrahintaan ja siitä on tehty pakollinen tuote, joka helpottaa varaajaa ja varmistaa kiinteistön kunnossapidon. Järjestäjät ovat voineet lisäksi varata siivouskärryn puhtaanapalveluilta omatoimista puhtaanapitoa varten (Turku 2024b.) Saniiteettitarvikkeet on voitu hinnoitella vuokraan mukaan tai niitä voi halutessaan tilata puhtaanapidolta. Ennen ja jälkeen tapahtuvat tilojen katselmuksat kiinteistöhuollon kanssa on todettu hyväksi käytännöksi, joskin on pohdittu, olisiko parempi, että myös koordinoiva taho osallistuisi niihin (Turku 2024b). Näin mahdollisten jälkiseuraamusten selvittäminen olisi helpompaa tapauksissa, joissa koulun omaisuutta on rikkoutunut tai kiinteistölle on tullut vahinkoja. Jokaisessa koulutilassa on ominaispiirteitä, jotka on hyvä käydä läpi varsinkin uusien varaajien kanssa. Käytössä on myös sopimusmalli, jonka allekirjoittamalla alkukatselmuksen päätteeksi varaaja hyväksyy varausehdot, pelastussuunnitelman, tiloihin perehtymisen ja kuittaa tilojen avaimet. Sama asiakirja kuitataan tilojen jälkikatselmuksessa (Turku 2024b).

Kalusteiden siirto kuuluu pääosin järjestäjälle, jota on ohjeistettu ottamaan valokuva tilasta ennen tilojen järjestelyä majoitukseen sopivaksi. Kalusteet on opastettu siirtämään seinien vierille tai niille on osoitettu toinen tila koulusta, joka ei ole majoitusikäisessä. (Espoo 2024b; Turku 2024b.) Luokkien oviin opastetaan kiinnittämään joko majoittujalista tai majoittujien lukumäärä. Erillisiä huonetauluja vertailtavat kunnat eivät olleet laatineet. Havainnoidessa huomiointiin Hyvinkään joissakin kouluissa olevan poistumisohjeet tilapäismajoitukseen ja koulun omaan toimintaan ja näiden olevan keskenään ristiriidassa.

Vanhat koulutilat ovat pidettyjä majoitustiloja niiden suurien luokkakokojen ja valaistusmekanismien vuoksi. Automaattivalaistukset ja käytäville avautuvat ikkunat tuottavat ongelmia sensorien havaitessa liikettä ja valojen tullessa päälle (Espoo 2024b). Uusimmissa kouluissa modernien lukitusjärjestelmien ansiosta majoitustiloja voidaan rajata helpommin luomalla pääsyjä vain sallittuihin tiloihin.

Asiakkaat ovat esittäneet toiveen koulujen opetus- ja suurkeittiöiden käyttöön. Näiden mahdollistaminen on kunta- ja rakennuskohtaista. Asiakkaat ovat toivoneet myös jääkaappeja, patjoja ja muita majoitustarpeita. (Turku 2024b.)

Tapahtumajärjestäjää varten on kaikkien vertailtavien kaupunkien verkkosivuilla tietoa tilapäismajoituksen järjestämisestä ja varausta varten ladattavissa oleva hakemuslomake. Tietoa on löydettävissä vuokrattavien koulutilojen -verkkosivuilta tai erillisiltä tilapäismajoitusta koskevilta verkkosivuilta. Verkkosivuilla on tietoa mihin tarkoitukseen tilapäismajoitusta voi varata, mikä taho varauksen voi tehdä, mitä rakennuksia on varattavissa, maksettavaksi tulevat käyttökorvaukset, mistä ja miten tiloja haetaan varattaviksi, varaajan ilmoitusvelvollisuus pelastusviranomaisille, linkit pelastuslaitoksen tilapäismajoitusohjeeseen ja tilapäismajoitusilmoituksen tekemiseen, valmiiksi laaditut koulujen pelastus- ja turvallisuussuunnitelmat, varaajan vastuut mahdollisista lisäkustannuksista ilmoituksia, lupia ja katselmuksia koskien, sekä tietoa tarvittavasta valvonnasta majoituksen ajaksi. Porin kaupunki on linjannut, että julkisissa rakennuksissa nähtävillä oleva tieto ei ole salassa pidettävää ja näin pelastussuunnitelma on mahdollista liittää verkkosivuille (Pori 2024b). Porin kaupungin vuokrattavien koulutilojen verkkosivulla asiakas valitsee koulurakennuksen, jonka pelastus- ja turvallisuussuunnitelmaan haluaa tutustua. Koulun valinta vie Satakunnan turvapalveluiden ylläpitämälle sähköisen asioinnin verkkosivuille. Sivujen kautta asiakas pystyy lukemaan ja lukukuittaamaan pelastus- ja turvallisuussuunnitelman, kysymään kysymyksiä ja tekemään turvallisuushuomioilmoituksen. Asiakirjat ovat myös tulostettavissa. (Satakunnan turvapalvelut 2024.) Varaaja tekee lisäksi pelastusviranomaisen sivuilla ilmoituksen tilapäismajoituksesta. Tapahtumajärjestäjän kannalta mahdollisimman laajasti saatavilla oleva tieto helpottaa tapahtuman suunnittelemista ja vähentää selvittämiseen käytettävää aikaa.

Hakemuslomakkeesta vertailukohteissa on käytössä kaksi erilaista mallia. Yhdessä mallissa käytössä on yleinen koulujen tilojen hakemuslomake eri käyttötarkoituksiin (Turku 2024c; Pori 2024c). Toisessa mallissa hakemuslomake on kohdennettu tilapäismajoitusta varten (Espoo 2024c). Kaikilla lomakkeilla voi hakea muitakin tiloja, kuin majoitustiloja kyseisestä koulusta.

Peruutusehdot ja hinnastot voivat olla merkittynä hakemuslomakkeeseen tiedoksi varaajalle. Hakemuslomakkeissa pyydetään ilmoittamaan varaajan edustama taho, varaajan yhteystiedot, laskutustiedot, mitä rakennusta ja sen tiloja haetaan varattavaksi, mille ajankohdalle varusta haetaan, minkä ikäisiä majoittujat ovat ja kuin paljon heitä on ja lisäksi voidaan pyytää nimeämään käytön vastuuhenkilö. Lomakkeella voidaan pyytää lisätietoa mahdollisista siivous- ja ateriatarpeista. Porissa käytössä oleva lomake toimii myös sopimuksena, jota tilapäismajoituksesta päättävä koulun rehtori täydentää lupa- ja hintatiedoilla, ja vahvistaa sopimuksen allekirjoituksella (Pori 2024c).



Kuvio 2: Hyvinkäälle mahdollisesti toteutettavat hyväksi koetut toimintamallit. Espoon hyvät mallit ovat punaisella pohjalla, Turun hyvät mallit keltaisella pohjalla ja Porin hyvät mallit sinisellä pohjalla.

7 JOHTOPÄÄTÖS

Tapahtumat ovat keskeinen osa kaupunkien vetovoimaa. Toteuttaminen on kuitenkin kaupungeissa niiden organisaatioiden monimuotoisuuden takia monimutkaista ja hankalaakin. Organisaatiot ovat kaupunkikohtaisesti rakentuneet omanlaisiksi. Se minkä alaisuuteen mikäkin palvelu ja vastuut kuuluvat ei ole yksiselitteistä. Tilapäismajoitustoiminnan järjestämisen vaatimusten vuoksi majoitustoiminnan mahdollistamiseen liittyy eri toimialoja ja yhteistyö niiden välillä nousee ensiarvoisen tärkeäksi. Ratkaistavana on, minkä toimialan alaisuuteen järjestelyt, vastuut ja koordinointi kuuluvat. Jotta tilapäismajoitusta voidaan järjestää, vaatii se erityisen vahvaa yhteistyötä organisaation sisällä poikkihallinnollisesti. Vaikka tilapäismajoitus olisikin organisoidusti järjestettyä kaupungin toimesta, sisältää se monta vaihetta varauksen onnistumisesta käytännönjärjestelyihin, viranomaispäätöksen saamiseen ja avainten luovutukseen tapahtuman päätteeksi.

Hyvinkäällä koulujen hyödyntäminen mahdollisimman suurella kapasiteetilla vaatii kiinteistöille tehtäviä toimenpiteitä ja näistä aiheutuu kustannuksia. Toimenpiteiden käytännöistä vastaa tilakeskus. Toimenpiteitä tarvitaan varapoistumisteinä käytettäviä ikkunoiden kiinteiden avauskahvojen, poistumistikkaiden ja varatieopasteiden asentamiseen. Osassa kouluja tulee majoitustiloihin ja poistumiskäytäviin kiinnittää palovaroittimia. Jotta opettajien käyttämä opetusmateriaali olisi suojassa tilapäismajoituksen ajan, tulee osassa kouluja asentaa lukot luokissa oleviin säilytyskalusteisiin. Näiden huolto- ja ylläpitotoimenpiteet tuottavat lisätyötä kouluisännille. Kouluihin on hyvä sarjoittaa erilliset tilapäismajoituksen avaimet, jotta pääsy muihin kuin varattuihin tiloihin saadaan rajattua. Tehtävät toimenpiteet parantavat myös koulujen päiväkäytön turvallisuutta ja näin investoinnista hyödytään laaja-alaisemmin. Majoitukseen käytettävät tilat tulee hyväksyttävä pelastusviranomaisella niihin tehtyjen toimenpiteiden jälkeen. Nämä palotarkastukset ovat maksullisia.

Ongelmaksi on koettu kouluille langennut rooli osana tilapäismajoitusta heidän vastatessa varausjärjestelyistä ja asiakasyhteistyöstä. Mikäli näitä vastuita ei voida poistaa kouluilta, voiko tilapäismajoituksesta tulevia tuloja ohjata kouluille ja niiden toimintaan? Majoituksen tarjoaminen voisi olla motivoivampaa, jos koulun tapahtuma- tai retkikassa hyötyy palvelusta. Koulut ovat yleisesti kokeneet tilapäismajoituksen rasitteena niihin liittyvien majoitustiloiksi muuttamiseen liittyvien toimenpiteiden takia. Toiveena on esitetty opettajien ja rehtoreiden roolin minimointia. Milloin majoitusta tarjotaan ja kenelle? Rajaamalla käytön kohderyhmää voidaan

välttää tilojen asiatonta käyttöä. Ajankohdat, jolloin tilapäismajoitusta tarjotaan, riippuu koulurakenteesta ja minne tilapäismajoitustilat ovat koulussa sijoittuneet. Kouluissa olevat oppilaiden henkilökohtaiset tavarat ja opetusmateriaali rajaa majoituskäytön mahdolliseksi alakoulujen ja osaksi yhtenäiskoulujen osalta ainoastaan koulujen kesälomien ajaksi.

Sujuvan asioinnin kannalta asiakkaalle on hyvä luoda kattava informointi kaupungin verkkosivuille. Erillinen tilapäismajoitusta koskeva verkkosivu kokoaa selkeästi yhteen kaiken majoitusjärjestelyjä koskevan tiedon. Riittävä ennakkoinformaatio helpottaa järjestäjää suunnitteluvaiheessa ja vähentää koordinoivan tahon kanssa käytävää keskustelua. Informoitavia asioita ovat mistä ja miten tiloja varataan, mitä tiloja on varattavissa ja millaisia vastuuta järjestäjälle kohdistuu. Hakemuslomake, johon asiakas kirjaa mahdollisimman kattavasti varukseen tarvittavia tietoja helpottaa koordinoivan tahon työtä. Lomakkeeseen tulee kirjata varaajan yhteystiedot, varattavat tilat, majoituksen tarkoitus, majoittujien määrä ja ikä, käyttöaikatoive ja las-kutustiedot. Järjestäjän kannalta olisi hyvä olla mahdollisuus varata muitakin koulussa olevia tiloja, kuin majoitustiloja ja mahdollisesti myös muita tapahtumaan tarvittavia tiloja ja kenttiä samalla lomakkeella. Peruutusehdot, varauksen hinta ja järjestäjän vastuut tulee tuoda esiin varauksen vahvistamisen yhteydessä ja tiedot tulee olla saatavilla majoitusta suunniteltaessa. Varauksen jälkeen majoitukseen liittyvät tarkemmat käytännöt ja toimenpiteet tulee viestiä asiakkaalle. Ennen ja jälkeen majoituksen on hyvä suorittaa tilojen katselmus, jossa tutustutaan koulujen erityispiirteisiin ja tarkastetaan tilojen kunto. Katselmuksessa opastetaan tarkemmin majoitukseen liittyviä käytäntöjä asiakkaalle. Katselmuksen avulla saadaan selville mahdolliset kiinteistölle aiheutuneet vahingot, joista ei ole erikseen ilmoitettu majoituksen aikana ja vahingot on helpompi todentaa majoitusaikana sattuneiksi. Korvausvelvollisuus on järjestäjän taholla.

Sähköinen varausjärjestelmä, jonka kautta saisi tilapäismajoituksen järjestämiseen liittyvän informaation lisäksi pelastussuunnitelman, ja jonka kautta asiakas voisi täyttää hakemuslomakkeen, kuitata pelastussuunnitelman luetuksi, vastaanottaa omistajan luvan ja vielä luoda pelastusviranomaisille liitteen turvallisuussuunnitelmasta, olisi asiakkaan kannalta helpoin toimintamalli. Mikäli tilapäismajoitusilmoituksen tekemisen pelastusviranomaisille saisi linkitettyä suoraan sähköiseen asiointiin, nopeutuisi varausprosessi asiakkaan ja palveluntarjoajan näkökulmasta. Kuitenkin jo pelkästään tarvittavien tietojen ja asiakirjojen saatavuus yhdestä paikasta selkeyttää järjestämisprosessia. Tilapäismajoitusta tarjoavan tahon kannalta sähköinen

asiointi on turvallista asiakkaan tunnistautuessa palveluun. Organisaation on päätettävä, halutaanko koulurakennusten turvallisuusasiakirjoja nähtäväksi verkkosivuille vai olisiko tarvittavat turvallisuusasiakirjat saatavilla vasta kirjautumisen, ja mahdollisen tunnistautumisen jälkeen. Palveluntarjoaja hyötyy sähköisestä hakemuksesta saadessaan kaikki tarvittavat tiedot varausta varten suoraan varausjärjestelmään.

Taho, joka tilapäismajoitusta koordinoi on hyvä tuntea tilat ja verkostoitua organisaation sisällä majoitustoimenpiteisiin liittyvien tahojen, kuten kouluisäntien, tilakeskuksen, koulujen turvallisuusvastaavien ja puhtaanapidon kanssa. Organisaatiorakenteen mukaan onkin hyvä pohtia, minkä palvelualan alaisuuteen tilapäismajoituksen koordinointi sopisi parhaiten, jotta se olisi sujuvaa palveluntarjoajan ja asiakkaan näkökulmasta.

Tilapäismajoitukseen tarvittavat pelastussuunnitelmat tulee olla ajantasaisia ja pelastusviranomaisella hyväksytyjä. Mahdolliset muutokset tulee aina ilmoittaa pelastusviranomaisille ja tiloissa tulee suorittaa mahdollisesti uusi palotarkastus. Kouluilla on erilaisia käytäntöjä liittyen turvallisuusohjeisiin. Turvallisuusohjeet pitävät sisällään poistumisjärjestelyt, alkusammutuskalusteiden paikan ja ohjeita onnettomuus- ja hätätilanteisiin. Turvallisuusohjeet olivat joko näkyvillä luokan oven läheisyydessä, opettajan pöydällä tai koulujen omassa pelastussuunnitelmassa. Koulujen turvallisuusohjeita on syytä tarkastella, voidaanko eri käytön ohjeita yhdistää.

Luokassa olevaan opetusmateriaaliin kohdistuvan väärinkäytön ja muiden kuin varattujen tilojen käyttö on koettu ongelmaksi. Muut kun majoituskäytössä olevat tilat voidaan pyrkiä rajamaan opastein tai sulkunauhoin. Luokissa olevien pulpettien kasaus säilytyskaappien edustalle voisi estää kaappeihin pääsyn. Koulurakennuksissa on useita uloskäyntejä ja näiden käyttäminen houkuttelee majoittujia. Turvallisuuden vuoksi majoittujia varten voidaan nimetä yksi sisäänkäynti, jotta vältettäisiin ulkopuolisten pääsy tiloihin. Tämän sisäänkäynnin yhteyteen on hyvä asettaa valvontapiste, josta löytyy tarvittava turvallisuusvälineistö ja majoittujatiedot. Valvonnan yleisohje on kaksi valvojaa, joista toinen kiertää tiloissa ja toinen on sijoittunut valvontapisteelle. Paloviranomainen saattaa vaatia lisävalvontaa majoituksen luonteen perusteella. Tästä majoitusvastaava saa tiedon paloviranomaisilta tehtyään ilmoituksen tilapäisestä majoitumisesta.

Järjestäjän näkökulmasta selkeät ohjeet jokaiseen majoitustoiminnan järjestämisen vaiheeseen madaltaa järjestämisen aloittamisen kynnyistä. Tiedot käytettävistä tiloista, ohjeet kuinka ja

mistä varaus tehdään, mistä voi kysyä apua, millaisia vastuita järjestäjälle tulee ja millaisia lupia tarvitaan, on tarpeen. Valmiiksi luodut lomakepohjat helpottavat varsinkin kokemattoman järjestäjän työtä, esimerkiksi pelastuslaitokselle tehtävän vapaamuotoisen selvityksen pelastussuunnitelman toteuttamisesta voisi olla yksi tällainen. Onko järjestäjän vastuulla olevan valvonnan järjestämiselle mahdollista tarjota maksullista valvontapalvelua, esimerkiksi paikallisten urheiluseurojen toimesta? Tai mikäli siivouspalvelua ei ole mahdollista ostaa kaupungilta, voiko tähän hyödyntää paikallista yrittäjää?

Lähtökohtana tälle työlle oli tilaajan tarve, jossa toimintakonsepti oli vanhentunut ja palvelua ei pystytty toteuttamaan kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Opinnäytetyön avulla on luotu uusi toimintakonsepti, joka jalkautuu välittömästi käytäntöön. Toimintamalli kehittyy kuitenkin jatkossa siitä saadun käyttäjä- ja asiakaspalautteen myötä. Tulevan kesän aikana mallia päästään kokeilemaan käytännössä usean eri tapahtuman yhteydessä ja tämän jälkeen voidaan tehdä tarvittavia muutoksia. Myöhemmin tulevien tapahtumien myötä muutokset pääsevät uudelleen käytäntöön ja tämän jälkeen voidaan jatkaa kehittämistä, kunnes lopulta toiminta vakiintuu osaksi Hyvinkään kaupungin palvelutarjontaa. Odotettavissa on, ettei pelastuslakiin tai Hyvinkään kaupunkiorganisaatioon ole tulossa muutoksia ja näin toimintamallin voi odottaa olevan pitkäikäinen.



Kuvio 3: Kehittämistyön vaiheet lähtötilanteesta vakiinnuttamiseen (Ala-Laurinaho & Mattila-Aalto 2019, 11).

Tulevaisuudessa Hyvinkäällä päivitetään tilavaraamon käyttämä tilojen varausjärjestelmä. Päivityksen jälkeen on mahdollista siirtää tilapäismajoituksen materiaalit uuteen järjestelmään, josta tapahtumajärjestäjät voivat tarkastella tiloja, tilapäismajoituksen järjestämisen ohjeita, pelastussuunnitelmia ja tehdä sähköisen hakemuksen. Vaikka monia asioita voidaan siirtää sähköisen asioinnin alle, sisältää tapahtumajärjestäminen edelleen paljon käsityötä. Siihen liittyy keskustelua ja käytännöistä sopimista tilavaraamon ja asiakkaan välillä.

Yhteistyön eri toimialojen kanssa odotetaan helpottuvan, kun vastuualueet on jaettu. Pelastussuunnitelman osalta voidaan toimintamallia muokata vielä eteenpäin pelastusviranomaisten suositteluun suuntaan. Tässä mallissa kiinteistöä koskeva materiaali olisi pelastussuunnitelman päänrunko. Tällä hetkellä tilapäismajoitusohje sisältää kiinteistöön liittyvän materiaalin eli kiinteistön tiedot, poistumisreitit, kokoontumispaikan, ilmanvaihdon hätäkytkennän ja alkusammutuskaluston paikat sekä palo-osastotiedot. Tämä materiaali voisi olla erillinen päänrunko-osa, joka palvelee kaikkea kiinteistössä tapahtuvaa käyttöä. Runko-osan hallinnoimisesta on avattu keskustelu tilakeskuksen kanssa, jolla on olemassa sähköisiä tilahallintajärjestelmiä. Koulujen, tilapäismajoituksen ja iltakäytön toiminnalle olisi omat liitteet, joista vastaisivat käyttäjät. Tässä tapauksessa liikuntapalvelut vastaisivat yhdessä kulttuuri- ja hyvinvointipalveluiden kanssa ilta- ja viikonloppukäyttöä koskevasta liitteestä, tilavaraamo tilapäismajoituksen ja koulut kouluajan käytön liitteistä. Liitteisiin tulisi kunkin käyttäjäryhmän ominaiset materiaalit. Tilapäismajoituksen osalta tämä tarkoittaisi yhteystietoja, riskikartoitusta, varaajan vastuuta ja ohjeita majoitusjärjestelyihin, tilapäismajoituskäytössä olevia tiloja, turvallisuusohjeita ja tarkistuslistaa.

Opinnäytetyön kannalta työn edistymisestä ja käytäntöön saattamisesta saan kiittää tilaajan edustajaa, koulujen turvallisuudesta vastaavia henkilöitä, tilavaraamon henkilökuntaa ja erityisesti tilakeskuksen kiinteistöyönjohtajaa. Heidän sitoutumisensa ja positiivinen suhtautuminen projektiin oli työn onnistumisen kulmakivi. Sujuvan yhteistyön kannalta keskusteluyhteyden säilyminen tilavaraamon, tilakeskuksen ja koulujen välillä on ensiarvoisen tärkeää, unohtamatta paloviranomaisia. Ilman tätä majoitustoiminnan järjestäminen on vaikeaa, ellei mahdollista.

Tästä opinnäytetyöstä hyötyy toivottavasti joku muukin tilapäismajoitusta suunnitteleva kaupunki tai miksi ei myös seura, yhdistys tai kaupallinen tapahtumajärjestäjä. Tulevaisuudessa näkisin myös Hyvinkään naapurikuntien kanssa tehtävän yhteistyötä majoitusjärjestelyiden

osalta. Suuret tapahtumat, varsinkin urheiluleirit, levittäytyvät kuntarajojen ulkopuolelle rajallisten pelikenttien määrän vuoksi. Suurilla musiikkifestivaaleilla on kävijöitä tuhansittain ja lisämajoituksen tarve hyvien kuluyhteyksien päässä voi olla tarpeen. Hyvän yhteistyön ja suunnittelun avulla tapahtumista saadaan jouhevia ja kävijäystävällisiä. Yhteistyöllä tämäkin saadaan onnistumaan ja samalla elävöitetään paikallista tapahtumaelämää ja kasvatetaan elinvoimaa!

8 HYVINKÄÄN MALLI

8.1 Koodinoiva taho

Hyvinkäällä tilapäismajoituksen koordinoinnista tulee vastaamaan sivistystoimen tilavaraamo, joka hallinnoi kaupungin liikunta- ja kulttuuritilojen, kenttien ja koulujen ilta- ja viikonloppukäyttöä. Tilavaraamon henkilökunnalle tilat ovat tuttuja ja he tekevät yhteistyötä kouluihin, tilakeskukseen ja ateria- ja puhtaanapitoon. Tilavaraamo on avoinna arkisin läpi vuoden joulun aikaa lukuun ottamatta. Asiakas pystyy näin varaamaan samasta paikasta kattavasti tapahtumien vaatimat tilat. Tilavaraamo tulee vastaamaan tilapäismajoitusmateriaalien ja verkkosivujen päivittämisestä.

Tilapäismajoitusta tarjotaan seuroille, yhdistyksille ja kaupallisille toimijoille. Hinnoittelussa noudatetaan sivistystoimen hinnastoa. Suuriin tapahtumiin laaditaan erillinen sopimus koskien kaikkia tapahtumassa käytettäviä tiloja yhdessä järjestäjän ja sen palvelutahon kanssa, jota tapahtuma koskee, mikäli järjestäjä haluaa hakea tukea kaupungilta tapahtuman järjestämiseen. Paikalliset yhdistykset voivat saada kohdeavustusta ja lisäksi viranhaltijoilla on hallintosääntö perusteella oikeus määrittellä majoituksesta perittävää kustannusta kaupungin pelikirjan mukaisesti. (Hyvinkää 2024b, §4.)

Varausprosessi:

- Tilavaraamo vastaanottaa asiakkaan sähköpostitse lähettämän, aulapalveluihin toimitetun tai postitetun tilapäisen käytön hakemuslomakkeen (Liite 1). Tilapäisen käytön hakulomake on päivitetty palvelemaan yleisesti kaikkia tilapäiskäyttöön varattavia tiloja ja sillä voi hakea kaikkia tarvittavia tiloja samalla lomakkeella.
- Hakemuslomakkeen vastaanotettuaan tilavaraamo katsoo yhtyvätkö asiakkaan toiveet saatavilla oleviin majoitustiloihin. Tilojen saatavuus riippuu vuodenajasta ja mahdollisista kiinteistöjen remonteista ja koulujen ilta- ja viikonloppukäytöstä. Kaikki varaukset tehdään harkinnanvaraisesti sen hetkisen kapasiteetin mukaan.
- Tilavaraamon Timmi-tilavarauksjärjestelmään kirjataan varaus ja sen kautta suoritetaan laskutus. Varauksen tietoihin kirjataan varatut tilat ja majoitustilojen numerot.
- Tilavaraamo opastaa asiakasta majoitukseen liittyvissä luvissa ja varaajan vastuissa valmiiksi luodulla muokattavalla viestipohjalla (Liite 4).

- Timmi-tilavarausjärjestelmästä saatu varausvahvistus toimitetaan sähköpostitse asiakkaalle yhdessä varatun koulurakennuksen tilapäismajoitusohjeen kanssa. Varausvahvistus toimii tilapäismajoituskäytön omistajan lupana pelastusviranomaiselle tehtävässä tilapäismajoituksen ilmoituksessa. Asiakasta opastetaan kirjaamaan suunnitelma, jossa kuvataan kuinka he toteuttavat pelastussuunnitelmaa. Asiakas liittää oman suunnitelman, varausvahvistuksen ja tilapäismajoitusohjeen pelastusviranomaiselle tehtävään tilapäismajoitusilmoitukseen.
- Tilavaraamo on taho, joka vastaa viestinnästä asiakkaan kanssa ja tiedottamisesta organisaation sisällä. Tilavaraamo tiedottaa koulun rehtoria, kouluisäntää ja koulusihteeriä tulevista varauksista. Tilavaraamo tiedottaa myös jätehuollosta, puhtaanapidosta, sähköistä, hälytyksistä ja ilmanvaihtoista vastaavia tahoja.
- Tilapäismajoituksen varaaja voi olla eri henkilö, kuin majoituskoululle nimetty vastuhenkilö. Tilapäismajoituksen järjestäjä nimeää oman vastuuhenkilön kullekin varatulle majoituskoululle. Nimetyn vastuuhenkilön tulee olla yhteydessä tilavaraamoon sopiakseen katselmuksen ajankohdasta viimeistään kaksi viikkoa ennen majoittumisen ajankohtaa.

Katselmuksot suoritetaan majoituskoulussa ennen ja jälkeen majoituksen. Katselmukseseen osallistuu tilavaraamon henkilökunnan edustaja, kouluisäntä ja majoitusvastaava. Katselmuksessa käydään läpi koulun erityispiirteitä, hätäpoistumisreitit, palo-osastot, majoitustilat, kulkuovet, alkusammutuskalusto, poistumistikkaiden ja varatieikkunoiden toiminta sekä kokoontumispaikan ja jätehuoltopisteen sijainti.

Varaajan vastuulla on tilojen siisteys varauksen ajan. Asiakas voi valita haluaako huolehtia itse saniteetti- ja siivoustarvikkeista, vai haluaako tilata ne ateria- ja puhtaanapidolta. Heiltä on saatavilla myös ateriapalveluja suuriin majoitustapahtumiin. Ateria- ja puhtaanapito laskuttaa palveluista erikseen. Tilavaraamo opastaa asiakasta ottamaan yhteyttä oikeisiin tahoihin.

8.2 Koulujen rooli

Hyvinkään kaupungin sivistystoimessa nähdään, että tilapäismajoitustoiminta ei ole koulujen päiväkäytön, eli perusopetuksen alaista toimintaa. Yhteistyö koulujen kanssa majoitustoimintaa toteutettaessa on kuitenkin tärkeää. Koulujen rooli Hyvinkäällä on pyritty karsimaan mahdollisimman pieneksi. Koulun oma toiminta otetaan huomioon ajankohtina, jolloin tilapäismajoitusta tarjotaan. Alakoulut ja yhtenäiskoulut, yhtä koulua lukuun ottamatta, ovat varattavissa vain koulujen kesäloma-aikoina. Alakoulujen käyttöä rajoittaa pulpeteissa olevat oppilaiden tavarat ja luokissa oleva opetusmateriaali. Yhtenäiskouluissa on käytössä suurimmaksi osaksi vain alakoulun luokkatiloja johtuen koulun rakenteesta. Pohjoispuiston yläkoulu, Tapainlinnan yhtenäiskoulun yläkoulun luokkatilat ja lukiorakennus Kipinä ovat käytettävissä myös viikonloppuisin ja muina koulujen loma-aikoina kesäajan lisäksi. Opetusmateriaalien suojaamiseksi luokkiin asennetaan lukitukset säilytyskalusteisiin. Opettajien tehtävänä on suojata opetusmateriaali tilapäismajoituksen ajaksi. Koulut järjestävät osana omaa toimintaa yö-kouluja, jolloin oppilaat majoittuvat koulun tiloissa yhdessä opettajan kanssa. Ajan tasalla olevat ohjeet tilapäismajoituksen järjestämiseksi palvelevat näin myös koulun käyttöä.

Koulujen sähköremonttien yhteydessä ovien lukituksia ja hälytysjärjestelmiä tullaan uusimaan ajan saatossa. Uusien sähköisten lukitusjärjestelmien ansioista avaimia voidaan muokata majoituskohtaisesti. Majoitustiloihin tullaan sarjoittamaan omat avaimet tilapäismajoituskäyttöön kouluissa, joissa remontti ei ole lähivuosina ajankohtainen. Majoituskäytön avaimet tulevat tilavaraamon hallintaan aiemman koulusihteerin tai kouluisännän hallinnan sijaan.

Tiloja jyvitetiin tilapäismajoituskäyttöön mahdollisimman suurella kapasiteetilla siitakin huolimatta, ovatko ne tällä hetkellä sopivia majoituskäyttöön koulun oman käytön vuoksi. Näin koululla on mahdollista muokata vuositasolla huonejärjestelyitä. Muutoksista koulu informoi tilavaraamoja, joka muokkaa majoitustilojen listaa lisäämällä tai poistamalla tiloja majoituskäytöstä. Tilapäismajoituskäyttöön hyväksytyt tilat ovat varusteltu majoituskäyttöön sopiviksi varapoistumiskylttien, palovaroittimien, poistumistikkaiden ja huonetaulujen avulla. Palotarkastusten jälkeen tilat ovat hyväksytyjä tilapäismajoitukseen ja lupa on toistaiseksi voimassa oleva. Uusi tarkastus tarvitaan, mikäli majoitustiloihin tulee rakenteellisia muutoksia.

8.3 Turvallisuusohjeet

Koulujen tiloihin on luotu koulukohtaiset turvallisuustaulut 10 kpl ja tilakohtaiset huonetaulut 191 kpl (Liite 2). Turvallisuustaulu on yleispätevä kaikkien käyttäjien käyttöön tilasta tai käytöstä riippumatta. Turvallisuustaulu sisältää osoitetietojen lisäksi ohjeen hätäilmoituksen tekemiseen, toimintaohjeet sairauskohtaukseen ja tapaturman sattuessa, ohjeen tuntemattoman henkilön kohtaamiseen, toimintaan tulipalotilanteessa ja poistumisohjeen. Kyseistä taulua on mahdollista hyödyntää muissakin kuin koulujen tiloissa, esimerkiksi päiväkodeissa.

TURVALLISUUSTAULU

HÄMEENKADUN KOULU, HÄMEENKATU 36 HYVINKÄÄ

HÄTÄILMOITUKSEN TEKEMINEN 112

Pyri soittamaan itse turvallisesta paikasta

Kerro **mitä** on tapahtunut

Kerro **missä** on tapahtunu

Vastaa kysymyksiin ja **toimi** annettujen ohjeiden mukaisesti

Lopeta puhelu vasta **luvan saatuasi**

Opasta apu paikalle

Soita tarvittaessa uudelleen tilanteen muuttuessa

TOIMINTA TULIPALOTILANTEESSA

Havaitessasi savua tai liekkejä toimi välittömästi

- **Pelasta** vaarassa olevat ihmiset
- **Varoita** muita
- **Sammuta** lähimmällä alkusammuttimella
- **Rajoita**: sulje ovet ja ikkunat
- **Hälytä** apua **112**
- **Opasta** palokunta paikalle

TOIMINTA SAIRASKOHTAUS- TAI TAPATURMATILANTEESSA

Tee tilannearvio

Estä lisävahingot

Turvaa hengitys, verekierto ja tajunta

Elvytä jos henkilö ei hengitä

Käännä tajuton kylkiasentoon

Tyrehdytä verenvuoto painamalla vuotokohtaa

POISTUMISOHJE

- Ota poistumisohje vakavasti
- Varmista, että ulos poistutaan ryhmänä
- Sulje ovet, ikkunat ja ilmastointi
- Siirry kokoontumispaikalle, mikäli se on turvallista

ÄLÄ POISTU SAVUISEEN TILAAN






TUNTEMATON HENKILÖ

Esittele itsesi

Kysy minne hän on menossa ja tarvitseeko hän apua

Epäilyttävissä tapauksissa ilmoita opettajalle / vastuuhenkilölle

Jos henkilö on uhkaava poistu paikalta ja ilmoita opettajalle / vastuuhenkilölle / 112

Kuva 1: Turvallisuustaulu erilaisiin tapaturma-, uhka- tai vaaratilanteisiin (SPR 2024, SPEK 2024, Opetushallitus 2024 ja Pelastuslaitosten kumppanuusjärjestö 2024).

Huonetaulu on tilakohtainen ja siihen on merkitty poistumisreitti kyseisestä tilasta lähimpiin uloskäynteihin. Huonetaulussa on rakennuksen pohjapiirustus, johon on merkitty alkusammutuskaluston paikat, varapoistumistiet, kokoontumispaikka ja tilapäismajoituksen majoitustilainumero ja maksimi majoittujamäärä. Huone- ja turvallisuustaulut ovat muokattavassa muodossa ja henkilöstön saatavilla sivistystoimen sisäisissä kanavissa. Yhtenäistä linjaa koulujen

välillä turvallisuusohjeistusta koskien on toivottu. Turvallisuus- ja huonetaulut vastaavat tähän tarpeeseen. Tilakeskuksen toimesta asennetaan luokkien sisäpuolelle oven läheisyyteen kiinteät kotelot turvallisuus- ja huonetauluja varten.

HÄTÄPOISTUMISTIET JA ALKUSAMMUTUSKALUSTO



TILAPÄISMAJOITUS
Majoitustila 2

Tässä tilassa saa majoittua 17 henkilöä

Merkki osoittaa irtokalusteiden sijoituspaikan

HÄTÄTILANTEESSA
SOITA

112

PUOLIMATKAN KOULU
UUDENMAANKATU 73
05830 HYVIKÄÄ
LUOKKA A127X

HÄTÄOHJE

1. SAMMUTA/AUTA
2. TIEDOTA MUITA
3. HÄLYTÄ APUA
4. OPASTA

Kuva 2: Esimerkki huonetaulusta, joka sijoitetaan luokan oven läheisyyteen opastamaan tilassa olijoita. Turvallisuussyistä kuvasta on peitetty pohjapiirustus.

8.4 Tilapäismajoitusohje

Monialaisten tapahtumatuotantojen kehittämistehtävässä luotu tilapäismajoitusohjeen mallipohja on tämän työn myötä päivitetty kaupungin visuaalisen ilmeen mukaiseksi, riskikartoituksen värit on muokattu saavutettaviksi ja tekstiä yksinkertaistettu. Ohjeeseen on lisätty turvallisuustaulu, järjestäjän vastuut, koulukohtaiset majoitusjärjestelytiedot ja tarkistuslista. Kiinteistön tiedoista poistettiin rehtorin ja koulun varajohtajan yhteystiedot, jotta heille ei kohdistuisi yhteydenottoja koskien tilapäismajoitusta.

Järjestäjän vastuulla on

- Tehdä tilapäismajoituksen ilmoitus pelastusviranomaisille viimeistään 14 vuorokautta ennen majoituksen alkua tilavaraamosta saatujen ohjeiden mukaisesti.
- Noudattaa pelastuslaitoksen tilapäisestä majoittumisesta annettuja ohjeita.
- Suorittaa valvontaa. Majoitusrakennuksessa tulee olla hereillä vähintään kaksi täysi-ikäistä valvojaa, jotka huolehtivat järjestyksestä, turvallisuudesta ja ensiavusta majoituksen ajan.
- Perekdyttää majoittujat/majoittujien vastuuhenkilöt huonetauluihin ja turvallisuus- ja onnettomuustilanneohjeisiin. Nämä tulee kääntää majoittujien käyttämille kielille järjestäjän toimesta.
- Huolehtia, että majoittujat käyttävät ainoastaan sovittuja tiloja ja ovia myönnettyyn tarkoitukseen.
- Huolehtia, ettei tiloihin pääse ulkopuolisia henkilöitä.
- Huolehtia, etteivät majoittujat tupakoi, käytä päihdyttäviä aineita tai ole päihtyneenä koulun tiloissa tai koulun alueella.
- Ilmoittaa kiinteistölle tai irtaimistolle sattuneista vahingoista virka-aikana tilavaraamoon. Kiireellisissä tapauksissa virka-ajan ulkopuolella päivystysnumeroon p. 020 491 2734. Ilmoittaa lisäksi virka-ajan ulkopuolella tapahtuneista vahingoista tilavaraamoon sähköpostitse.
- Luovuttaa tilat samassa kunnossa kuin on ne vastaanottanut. Korvaa kiinteistölle ja irtaimistolle tahallisesti aiheuttamansa vahingot täysimääräisesti sekä korvaa aiheettomista hälytyksistä aiheutuneet kustannukset.

Tilapäismajoitusohjeen onnettomuus- ja hätätilanneohjeeksi on lisätty kopio turvallisuustaulusta. Tilapäismajoitusohjeen loppuun on lisätty tarkistuslista avuksi majoituksen järjestäjälle. Tarkistuslistasta järjestäjä voi tarkistaa ovatko tarvittavat toimenpiteet suoritettu. Tarkistuslista sisältää ennen majoitusta tehtävän ilmoituksen pelastusviranomaisille tilapäismajoituksesta, alkukatselmuksen sopimisen tilavaraamon kanssa, avainten noudon, valvonnan perekdytyksen,

majoitusluokkien merkitsemisen, infopisteen valmistelun ja luokkien kalustamisen. Majoituksen jälkeen tehtävänä on kalusteiden palautus paikoilleen, loppusiivous, jälkikatselmuksen suorittaminen ja avainten luovutus.

Tilapäismajoitusohjeeseen on lisätty ohjeita majoitusjärjestelyiden valmisteluihin

- Maantasokerroksissa majoitetaan henkilöt, jotka pääsevät niihin omin avuin.
- Ylemmissä kerroksissa majoitetaan henkilöitä, jotka kykenevät poistumaan rakennuksesta porrashuoneiden ja hätäuloskäytien kautta käyttämättä muun muassa hissejä.
- Majoituksen infopisteellä tulee olla ensiapu- ja alkusammutusvalmius sekä majoittujalistat ja pelastussuunnitelma saatavilla.
- Majoitustilojen oviin tulee merkitä kyseisen tilan vastuuhenkilön nimi ja yhteystiedot.
- Kalusteet tulee asettaa niille osoitetulle paikalle. Tilasta on hyvä ottaa valokuva ennen kalusteiden siirtämistä.
- Makuualustat tulee asettaa niin, että tilaan muodostuu poistumisreittien suuntaiset kulkuväylät. Makuualustoja voi asettaa vierekkäin korkeintaan kahdelle henkilölle.
- Pelastus- ja varatiet on jätettävä vapaiksi. Käytävälle ei saa varastoida tavaraa.
- Liikunta- ja luokkatiloissa ei saa käyttää ulkojalkineita.
- Varatieikkunoiden ja pelastustikkaiden avausmekanismi tulee perehdyttää majoitustilan vastuuhenkilölle majoituksen alkaessa.
- Turvallisen tilapäismajoittumisen kannalta tarpeelliset turvallisuusjärjestelyt on käyty läpi kaikkien tilapäismajoitukseen liittyvien henkilöiden kanssa.

Majoitusjärjestelyiden valmisteluohjeessa on koulukohtaisesti lisätietoja koskien infopisteiden sijaintia, poistumistikkaiden käyttöä, ikkunamekanismeja ja käytössä olevia tiloja.

Tilapäismajoitusohje on luotu kaikkiin kymmeneen majoituskouluun. Tilapäismajoitusohje sisältää kokonaisuudessaan kiinteistön tiedot, tilapäismajoitusmääritelmän, kiinteistöhuollon, tilavaraamon ja kiinteistöpäivystyksen puhelinnumerot, hätänumeron, varoitinilmaisimien tiedot, riskikartoituksen, alkusammutuskaluston paikat, palo-osastot, ilmanvaihdon sammutuskytkimen paikan, poistumisreitit, kokoontumispaikan, majoitustilakartan ja -luettelon sisältäen majoituskapasiteetin, turvallisuustaulun, ohjeita alkusammutuskalusteiden käyttöön ja paloturvallisuudesta huolehtimiseen ja tarkistuslistan. (Liite 3.)

8.5 Verkkosivut

Hyvinkään kaupungin verkkosivuilla ei ollut aikaisemmin mainintaa tilapäismajoituksesta. Yhdessä tilavaraamon henkilökunnan kanssa on suoritettu verkkosivujen kokonaisvaltainen päivittäminen vuokrattavien tilojen osalta ja sinne on lisätty tilapäismajoitusta koskeva alasivu. Verkkosivulla kerrotaan, kuinka tilapäismajoitusta varataan ja pääpiirteittäin millaisia vastuita järjestäjällä on. (Liite 5.) Majoitustoiminnasta tulee tehdä hakemus viimeistään kaksi kuukautta ennen majoitusta ja suuremmista tapahtumista kehoitetaan ilmoittamaan vuotta aikaisemmin, jotta voitaisiin varmistaa tilojen saatavuus. Asiakkaan näkökulmasta on tärkeää saada tietoa jo suunnitteluvaiheessa kaikista osa-alueista, jotka liittyvät majoitusjärjestelyihin. Tällaisia ovat kuinka jätehuolto, siivous ja hälytykset hoidetaan ja millaisia lupia toiminta vaatii. Kattava informointi helpottaa myös tilavaraamon työtä ja vähentää viestien määrää ja säästää asiakkaan aikaa.

Verkkosivuilla voi tutustua lähemmin varattaviin koulurakennuksiin niihin tehtyjen kuvailujen avulla. Rakennuksista kerrotaan niiden sijainti suhteessa läheisiin liikunta- ja tapahtumapaikoihin, luontokohteisiin ja onko ympäristössä esimerkiksi lähikauppa. Asiakas voi tarkastella milloin kyseinen rakennus on varattavissa, millaisia majoitushenkilömääriä voidaan majoittaa ja majoitustilojen sijaintia rakennuksessa. Kuvailujen avulla asiakas saa tietoa millaisia mahdollisuuksia kyseisessä kohteessa on ympäristön suhteen ja mitä lisätiloja on mahdollista varata erikseen. (Liite 6.) Lisätiloja ovat auditoriot, monitoimisalit, juhlasalit ja koulujen kentät. Lisätilat tulee varata erikseen tilavaraamosta. Lisätilatoiveet voidaan ilmoittaa samalla lomakkeella, jolla haetaan majoitustiloja käyttöön.

8.6 Vastuiden jako kootusti

Tilavaraamon tehtävät:

- tilapäismajoitusohjeen päivitys
- tilapäismajoitusluokkien huonetaulujen päivitys
- verkkosivujen päivitys (asiakasohje majoituksen varaukseen ja koulujen esittelyt)
- varauksen käsittely ja asiakkaan opastus tilapäismajoitusilmoituksen tekemiseen
- organisaation sisäinen informointi
- tilojen kulkuoikeuksien luominen
- alku- ja loppukatselmus
- laskutus
- suurten tapahtumien tilasopimuksen laatiminen

Tilakeskuksen tehtävät:

- kiinteistön kalusteiden ylläpito: poistumistikkaat, palovaroittimet, hätä- ja varatieopasteet ja kiinteät ikkunakahvat
- hälytysten, valaistuksen ja ilmastoinnin ohjelmointi
- jätehuolto

Koulun tehtävät:

- opetusmateriaalin suojaaminen majoitustiloissa
- kouluisäntä osallistuu alku- ja loppukatselmuksiin

Järjestäjän tehtävät:

- varaus
- tilapäismajoitusilmoituksen teko pelastusviranomaisille ja mahdollisten muiden viranomaislupien järjestäminen
- katselmukset ennen ja jälkeen majoituksen
- valvonta, ensiapuvalmius, majoituslistat
- tilojen kalustus ennen ja jälkeen majoituksen
- majoitus
- loppusiivous valitsemallaan tavalla

8.7 Lopputyössä toteutetut toimenpiteet kootusti

Tässä työssä on:

- Sovittu organisaation sisäiset vastuut eri osa-alueista.
- Päivitetty aikaisemmin luotu tilapäismajoitusohje ja luotu tilapäismajoitusohje kymmenen kouluun (liite 3).
- Jokaiseen majoitustilaan on tehty yhteneväiset huonetaulut (191 kpl) ja koulurakennuksiin yhteneväiset turvallisuustaulut (10 kpl) (Kuvat 1 ja 2).
- Koulujen turvallisuusvastaaville on pidetty infotilaisuus uusista tilapäismajoituskäytännöistä ja heille on tarjottu perehdytysapua huone- ja turvallisuustaulujen päivittämiseen.
- Tilapäisen käytön täytettävä varauslomake on päivitetty (liite 1).
- Tilavaraamo varten on luotu ohje, kuinka tilapäismajoituksia varataan, mallipohja sähköpostivastaukseen ja toimintaohje katselmuksiin (liite 4).
- Tilavaraamolle on pidetty perehdytys materiaalien päivitykseen, majoituskoulujen erityispiirteisiin katselmuksia ja varausprosessia varten.
- Asiakasta varten on luotu kaupungin varattavien tilojen verkkosivuille oma alisivu ”Kuinka järjestän tilapäismajoituksen” (liite 5).
- Verkkosivuilta löytyvät majoituskoulujen esittelyt (liite 6).
- Tilakeskus asentaa luokkiin tarvittavat poistumistikkaat, kiinteät ikkunakahvat, jälkeijastavat varauloskäyntimerkit ja palovaroittimet.

LÄHTEET

- Ala-Laurinaho, Arja & Mattila-Aalto, Minna 2019. Tuottavat toimintamallit -kokemuksia pk-yrityksistä. Viitattu 11.4.2024 <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/139249/978-951-788-461-7.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Espoo 2024a. Tilapäinen majoittuminen koulujen tiloissa. Viitattu 7.4.2024. <https://www.es-poo.fi/fi/tilapainen-majoittuminen-koulun-tiloissa>
- Espoo 2024c. Koulutilan käyttöhakemus tilapäismajoitusta varten. Viitattu 9.4.2024 https://static.es-poo.fi/cdn/ff/gUAC0IYoQI_gSIVx9WJPuDxygcSasvd-ZBGX-L_V3FQ/1629991620/public/2021-08/Koulutilan_kayttihakemus_tilapaista_majoittumista_varten.pdf
- Hautio, Minna & Lind, Kimmo 2023. Kehittämistyön lähestymistavat. 2. webinaari. Viitattu 20.2.2024 https://moodle.humak.fi/pluginfile.php/443393/mod_resource/content/2/2.%20Webinaari%20Kehitt%C3%A4misty%C3%B6n%20l%C3%A4hestymistavat%2014092023.pdf
- Hyvinkää 2022. Elinvoimainen elämiskaupunki: Hyvinkää pelikirja 2.0. Kaupunkistrategia vuosille 2023–2027. Viitattu 25.2.2024 <https://www.hyvinkaa.fi/globalassets/kaupunki-ja-hallinto/pelikirja/hyvinkaa-pelikirja-2022-saavutettava-p.pdf>
- Hyvinkää 2023. Hyvinkäällä järjestettyjen tapahtumien vaikutuksia ja erityispiirteitä. Viitattu
- Hyvinkää 2024a. Hallinto ja organisaatio: Hyvinkään kaupunkiorganisaatio. Viitattu 24.2.2024 https://www.hyvinkaa.fi/globalassets/kaupunki-ja-hallinto/organisaatorakennekuva-1_2024.jpg
- Hyvinkää 2024b. Hyvinkään kaupungin hallintosääntö. Viitattu 7.4.2024 <https://www.hyvinkaa.fi/globalassets/kaupunki-ja-hallinto/hallinto-ja-organisaatio/ohjeet-julkaisut/johtosaannot/hallintosaanto-kv-5.2.2024.pdf>
- Koivujoki-Hyökki, Mia 2024. Elinvoimaa pesäpallosta, valtakunnallisten pesäpalloleirien alue-taloudelliset vaikutukset. LUT University. Viitattu 16.3.2024 [Diplomityö_Koivujoki-Hyokki_Mia.pdf \(lut.fi\)](https://www.lut.fi/diplomityo/Koivujoki-Hyokki_Mia.pdf)
- Ojasalo, Katri & Moilanen Teemu & Ritalahti, Jarmo 2014. Kehittämistyön menetelmät, uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Sanoma Pro Oy, Helsinki. Viitattu 20.2.2024
- Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015. Kulttuuritapahtumien järjestäminen. Sääntelyn ja byrokra-tian purkamisen tarpeita koskeva kartoitus. Viitattu 18.2.2024 <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75151/tr21.pdf>
- Opetushallitus 2024. Turvallisuustaulu. Tuntematon henkilö ja poistumisohje. Viitattu 16.3.2024 [A2_koko_kaikki_30muutosta_ver2 \(oph.fi\)](https://www.opetus.fi/taulukko/A2_koko_kaikki_30muutosta_ver2)
- Pelastuslaki 379/2011. Viitattu 22.2.2024 <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2011/20110379#Lidm46651395677760>
- Pelastustoimi 2022. Ohje tilapäismajoituksen turvallisuusjärjestelyistä kokoontumistiloissa. Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto. Viitattu 24.2.2024 <https://pelastustoimi.fi/docu->

ments/25266713/61275050/Ohje+tilap%C3%A4ismajoituksen+turvallisuusj%C3%A4rjestelyist%C3%A4+kokoontumistiloissa+2022+(3).pdf/9a1a15b6-0dde-a530-b5c0-bf1156953e39/Ohje+tilap%C3%A4ismajoituksen+turvallisuusj%C3%A4rjestelyist%C3%A4+kokoontumistiloissa+2022+(3).pdf?t=1666272888782

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto 2024. Toimintaohje onnettomuus- ja sairastapauksissa. Viitattu 16.3.2024 turvaopas_fin_FINAL.indd (pelastuslaitokset.fi)

Pori 2024a. Ohje majoituksen järjestämiseen koulujen tiloissa. Viitattu 7.4.2024. <https://www.pori.fi/kasvatus-ja-koulutus/perusopetus/koulut-ja-palvelut/vuokrattavat-koulutilat/>

Pori 2024c. Huoneistoanomus. Viitattu 9.4.2024 https://cms.pori.fi/uploads/sites/2/2024/03/huoneistoanomus_koulut_2024.pdf

SPEK- Suomen turvallisuusalan keskusjärjestö 2024. Viitattu 16.3.2024 Toimintaohjeet tulipalossa - SPEK

SPR 2024. Häät ilmoituksen tekeminen. Viitattu 16.3.2024 Näin teet häät ilmoituksen - Punainen Risti

Satakunnan turvapalvelut 2024. Porin lukio. Viitattu 9.4.2024 <https://turva247.pelsu.fi/porinlukio/>

Timmi-Hyvinkää 2024. Varauskalenteri vuosilta 2018–2024.

Toikko, Timo & Rantanen, Teemu 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. 3. korjattu painos. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy.

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 5. uudistettu laitos. Jyväskylä: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Tuominen, Kari 2011. Benchmarking pähkinässä. Oy Benchmarking Ltd. Viitattu 20.2.2024. <https://www.finna.fi/Record/hurma.71685>

Turku 2024a. Vuokrattavat koulutilat. Viitattu 7.4.2024. <https://www.turku.fi/paivahoito-ja-koulutus/perusopetus/peruskoulut-ja-palvelut/vuokrattavat-koulutilat>

Turku 2024c. Päiväkoti- ja koulujen vuokrahakemus. Viitattu 9.4.2024 https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/turun_kaupungin_paivakoti-ja_koulutilojen_vuokrahakemus_.pdf

Valtioneuvosto 2011. Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/2011 §1, §3. Viitattu 22.2.2024 <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110407>

Vilkkä, Hanna 2006. Tutki ja havainnoi. Vaajakoski: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

HAASTATTELUT

Espoo 2024b. Tilapäismajoituksen asiantuntija. Teams videopuhelu, 14.2.2024. Haastattelija: Paula Burkin.


Pori 2024b. Tilapäismajoituksen asiantuntijat. Teams videopuhelu, 20.2.2024. Haastattelija: Paula Burkin.

Turku 2024b. Tilapäismajoituksen asiantuntija. Teams videopuhelu, 20.2.2024. Haastattelija: Paula Burkin.

LIITTEET

Liite 1.

Päivitetty versio tilavaraamon tilapäisen käytön hakemuksesta.

		HAKEMUS TILOJEN TILAPÄISEEN KÄYTTÖÖN	
HAKIJA	Hakijan nimi (yhdistyksen, seuran tms. virallinen nimi) ja osoitetiedot		Y-tunnus / hii-tunnus
	Laskutustiedot (nimi, osoite, postinumero ja postitoimipaikka)		
	Yhdys henkilön nimi, osoite, postinumero ja postitoimipaikka		puh. s-posti
HAKEMUS	Rakennus / kenitti, jonka käyttöä haetaan		
	Tila / alue / lohko		
	Käyttöaika (pvm ja kelloaika)		
	Käyttötarkoitus		
	Käyttäjryhmä		
	<input type="checkbox"/> alle 20-vuotiaat <input type="checkbox"/> henkilöä <input type="checkbox"/> yli 20-vuotiaat <input type="checkbox"/> henkilöä		
Lisätietoa			
PÄIVÄYS JA ALLE-KIRJOITUS	_____		_____
	pvm	allekirjoitus	
Tämän lomakkeen allekirjoituksella suostun henkilötietojeni tallentamiseen Timmi-tilavarausrekisteriin.			
Sivistystoimen tilavaraamo p. 040 155 8421 (puhelinaika arkisin klo 9-11) tilavaraamo@hyvinkaa.fi			

Liite 2..

Haastattelukysymykset, jos johonkin ei osaa/halua vastata on se ok!

Vertailua tehdessä käytetään paikkakunnan nimeä, henkilötietoja ei tuoda esiin.

ORGANISAATION SISÄISET TEHTÄVÄT TILAPÄISMAJOITUKSISSA

1. Minkä toimialan alaista toimintaa tilapäismajoitus teillä on?
2. Miten vastuita on jaettu eri toimialojen kesken? Kuka vastaa mistäkin.

MAJOITUSTILAT

1. Kuinka sopivat koulutilat valikoituivat? (etsin mahdollisia hyviä vinkkejä sijainnin, logistiikan, eri tapahtumamuotojen tms. näkökulmasta).
2. Millaisia tiloja on käytettävissä, onko toisen kerroksen majoitusmahdollisuutta? (liittyy kysymykseen 3).
3. Onko kouluihin/tiloihin tehty tilapäismajoituksia varten eritysjärjestelyitä?
4. Mitä toimenpiteitä opettajilta vaaditaan ennen majoittumista? Millainen on koulun rooli? Mahdollisia rajoitteita?
5. Kuinka luokissa on toteutettu kalusteiden mahdolliset siirrot (varaaja/kouluisäntä tms.)
6. Millaiset ohjeet kouluissa on poistumisohjeiden/huonetaulujen osalta? Onko näiden päivittäminen kenen vastuulla?
7. Miten luokkakapasiteetti on mitattu (majoittujat per tila)? (kalusteiden määrä luokassa? Onko kalusteita luokissa ns. tyhjän tilan mahdollisuus)?

PELASTUSSUUNNITELMA JA PALOTARKASTUKSET

1. Kuka vastaa pelastussuunnitelman laatimisesta ja sen päivittämisestä? (paloviranomaisten mukaan kiinteistön omistaja/haltija vastaa pelastussuunnitelman laatimisesta)
2. Laaditaanko jokaiselle majoituskerralle pelastussuunnitelma uudelleen (kenen toimesta?) vai onko palotarkastuksissa tehty tarkastukset pidemmälle aikavälille ns. toistaiseksi voimassa olevaksi?
3. Tarkastetaanko tilat koulujen palotarkastusten yhteydessä myös tilapäismajoituksen osalta vai kuinka näiden osalta menetellään?

VARAAMINEN

1. Milloin tiloja voidaan varata majoituskäyttöön? (koulujen loma-ajat, viikonloput?)
2. Mitkä tahot voi niitä varata?


3. Kerrotko miten varaus tapahtuu aina varauksen alusta varauksen päättymiseen (keneltä varataan, miten asia etenee)? Kuka tekee ilmoituksen pelastuslaitokselle?
4. Millaiset ohjeet varaajille on etukäteen? Nettisivuilla tms.?
5. Miten käytännönjärjestelyt on hoidettu? Avaimet, mahdolliset katselmukset, jätehuolto, sähköt, ilmastoinnit, siivous?
6. Millaisia vastuita asetatte varaajille ja kuinka nämä käydään varaajan kanssa läpi? (Allekirjoitettuja sopimuksia tms.)

MUUTA MIELENKIINTOISTA

1. Millaisissa tapahtumissa koulumajoituksia käytetään?
2. Millaisia ongelmia olette kohdanneet? Onko käyttäjiltä tullut toiveita?
3. Voisiko toimintamallianne muuttaa jollain tavalla paremmaksi?
4. Onko teillä antaa vinkkejä, ihan mitä vaan!


Liite 3.

Esimerkki tilapäismajoitusohjeesta. Turvallisuussyistä tietoja on peitetty.



Pohjoispuiston koulun tilapäismajoitusohje

3/24



Sisällys

Lainsäädäntö ja määrittely	3
Järjestäjän vastuu	4
Kiinteistön tiedot ja yhteystiedot	5
Varoitinjärjestelmät	6
Riskiarviointi	7
Majoituslaitteet	9
Majoitusalue	10
Erikoiset huoneistelualueet	13
Kokoontumapaikka	14
Palo-osasto	15
Alueammattustatusto	17
Virastot	19
Hätäpuistumiset	19
Lisätieto rakennuksesta	22
Onnettomuuslänneohjeita	23

Lainsäädäntö ja määrittely

Lainsäädännöllinen perusta

Ohe perustuu pelastuslain (379/2011) ja valtioneuvoston asetuksen pelastustoimesta (407/2011). Ohjeessa on käsitelty tilapäismajoituksen järjestämistä pelastuslainsäädännön osalta.


Tilapäismajoituksessa tulee noudattaa pelastuslain (379/2011) 2. ja 3. luvussa esitettyä säännöksiä. Keskeisimmät velvoitteet on esitetty seuraavissa pykälissä:

- 4 § Huuletusvelvoitukset
- 9 § Rakennuksen palo- ja poistumisturvallisuus
- 10 § Rakennuksen uloskäytävät
- 11 § Kiinteistön pelastuslait
- 12 § Lämmitin kunnossapito
- 14 § Omaoikeuden varustaminen
- 15 § Pelastussuunnitelma
- 17 § Palovaroitus

Määritelmä tilapäismajoituksesta

Tilapäismajoituksella tarkoitetaan lyhytaikaisia majoitustiloja, joita ei ole hyväksytty voimassa olevassa rakennusluvassa yöyömyksiä majoituskäyttöön. Pelastusviranomaisen lauso tilapäismajoitukseksi esimerkiksi väliaikainen suuren yleisötilaisuuden tilapäismajoituksen tai koulun tiloissa järjestettävän yöpöytä. Säännöksen ta edellä mainittua pysyvämpi majoittuminen voidaan tulkita majoitustoiminnaksi.


Rakennusvalvontaviranomainen ratkaisee MRL (132/1999) 125 §:n nojalla, onko toiminnassa kysymys majoitustoiminnasta ja tarvittaessa tilapäismajoitus mahdollisesti rakennusluvasta. Tarvittaessa pelastusviranomainen vie asian rakennusvalvontaviranomaisen ratkaistavaksi.



Järjestäjän vastuu

Järjestäjän vastuulla on

- Tehdä tilapäismajoituksen ilmoitus pelastusviranomaisille viimeistään 14 vuorokautta ennen majoituksen alua tilavaraamosta saatujen ohjeiden mukaisesti.
- Noudattaa pelastuslaitoksen tilapäisestä majoituksesta annettuja ohjeita.
- Suorittaa valvontaa. Majoitusrakennuksessa tulee olla herällä vähintään kaksi täysikäistä valvojaa, jotka huolehtivat järjestelyistä, turvallisuudesta ja ensiavusta majoituksen ajan.
- Perehdyttää majoittajat/majoittajien vastuuhenkilöt huoneisteluun ja turvallisuus- ja onnettomuuslänneohjeisiin. Näitä tulee käsitellä majoittajien käyttämille soelle järjestäjän toimesta.
- Huolehtia, että majoittajat käyttävät ainoastaan sovitteja tiloja ja omia myönnetyt tarkoitukseen.
- Huolehtia, ettei tiloihin pääse ulkopuolisia henkilöitä.
- Huolehtia, etteivät majoittajat tupakoi, käytä päihdyttäviä aineita tai ole päihdyneenä koulun tiloissa tai koulun alueella.
- Ilmoittaa kiinteistölle tai inarimistölle satunnaisia vahingoista virka-aikana tilavaraamoon, kiireellisesti tapauksissa virka-aikaa ulkopuolella tilavaraamoon p. 020 491 2734. Ilmoita lisäksi virka-aikaa ulkopuolella tapahtuneista vahingoista tilavaraamoon sähköpostitse.
- Luovuttaa tilat samassa kunnossa kuin on ne vastaanottanut. Korvaa kiinteistölle ja intarimistölle tahallisesti aiheuttamansa vahingot täysimääräisesti sekä korvaa aiheuttomista häilytyksistä aiheutuneet kustannukset.



Kiinteistön tiedot ja yhteystiedot

Kiinteistön tiedot


Kiinteistön nimi	Pohjoispuiston koulu
Osoite	Runenberginkatu 12 05800 Hyvinkää
Rakennuksen kerrosala	5650 m ²
Rakennuksen kerroskoku	2
Kiinteistön omistaja	Hyvinkään kaupunki / Tilapäiset

Huollon yhteyshiedot

Huoltomies ja puhelinnumero	Kouluksentä: 040 734 9374
Isännöitsijä ja puhelinnumero	Terni Riihimäki p. 040 798 7417
Kiinteistöpalveluyritys	p. 020 491 2734
Vikailmoitukset tieto lisäksi	tilavaraamo@hyvinkaa.fi eriksin virka-aikana p. 040 155 6421



Viranomaiset

Hätänumero (ensihito, pelastus ja poliisi)	112
--	-----



Varoitinjärjestelmät

Pelastustoimen laitteet

- Palonilmaisulaitteet
 - Rakennuksessa automaattinen paloilmoitin, jossa savuilmaisimet
 - Analogiset loni-ilmaisimet (ALGE-Hochiki)
 - 
 - Rakennuksessa automaattinen paloilmoitin, jossa lämpöilmaisimet
 - Analogiset lämpöilmaisimet (ATA-E Hochiki)
 - 
- Asennettava tilapäismajoituskohteiset palovaroittimet
- Sammutuskalusto
 - Rakennuksessa käsiammuttimia
 - Rakennuksessa pikapaloposteja
 - Rakennuksessa automaattinen sammutuslaitteisto
- Poistumistiepoasteet
 - Rakennuksessa valaistut poistumistiepoasteet
 - Rakennuksessa jälkivalaisevat poistumistiepoasteet
 - Rakennukseen lisätävät poistumistiepoasteita tilapäismajoituskohteisesti

Riskikartoitus

Vaara tai riski	Syyt	Suorakaikki	Riski	Nykyinen varustaminen	Toimenpite-ehdotukset
Asuunonnettomuudet, palon vaara, räjähdysvaara	Ulkovoivien ja sisäisten putkien, laitteiden, osien, ovien, ikkunoiden, kattojen, ulko- ja sisätilojen rakenteiden ja materiaalien laatu	2	Ulkovoivien normaali toiminta, ovien ja ikkunoiden laatu, materiaalien laatu, rakenteiden laatu	Tarvittavien ulko-ovien ja sisätilojen laatu, ovien ja ikkunoiden laatu, materiaalien laatu, rakenteiden laatu	Tarvittavien ulko-ovien ja sisätilojen laatu, ovien ja ikkunoiden laatu, materiaalien laatu, rakenteiden laatu
Palon vaara	Palon vaaran aiheuttavien materiaalien laatu, rakenteiden laatu, savun poistuminen	4	Palon vaaran aiheuttavien materiaalien laatu, rakenteiden laatu, savun poistuminen	Palon vaaran aiheuttavien materiaalien laatu, rakenteiden laatu, savun poistuminen	Palon vaaran aiheuttavien materiaalien laatu, rakenteiden laatu, savun poistuminen
Majoitusvälineiden laatu	Huollon ja huolto-ohjelmien laatu, huolto-ohjelmien laatu	3	Huollon ja huolto-ohjelmien laatu, huolto-ohjelmien laatu	Huollon ja huolto-ohjelmien laatu, huolto-ohjelmien laatu	Huollon ja huolto-ohjelmien laatu, huolto-ohjelmien laatu
Rakennus- ja huolto-ohjelmien laatu	Huollon ja huolto-ohjelmien laatu, huolto-ohjelmien laatu	5	Huollon ja huolto-ohjelmien laatu, huolto-ohjelmien laatu	Huollon ja huolto-ohjelmien laatu, huolto-ohjelmien laatu	Huollon ja huolto-ohjelmien laatu, huolto-ohjelmien laatu

Majoitusluokat

Majoitusluokka	Kerros	Luokka	Yhteiskäyttö	Majoitusväline	Luotto
1	Pohjakerros	101	64,9	19	Pienluokka
2	Pohjakerros	102	64,5	19	Pienluokka
3	Pohjakerros	103	65,1	19	Pienluokka
4	Pohjakerros	104	64,5	19	
5	Pohjakerros	105	65,1	20	
6	Pohjakerros	106	64,5	19	
7	Pohjakerros	107	65,1	19	
8	Pohjakerros	108	64,5	19	
9	Pohjakerros	115	42,8	12	
10	Pohjakerros	115	25,3	23	
11	1	201	64,9	19	
12	1	202	64,5	19	
13	1	203	65,1	20	
14	1	204	64,5	19	
15	1	209	64,5	19	
16	1	216	65,1	20	
17	Pohjakerros	146	60		
					362 YHTEENSÄ

Moduuli käytössä kesä 24 - kevät 25

Majoitusluokka	Kerros	Luokka	Yhteiskäyttö	Majoitusväline	Luotto
18	1	011	55,5	17	
19	1	012	47	18	
20	1	013	57	18	
21	1	014	55,5	17	
22	1	015	54	17	
23	1	016	54	17	
					104 YHTEENSÄ

Majoitusluokat

Pohjakerros

Majoitusluokat

1.kerros

Majoitusluokat

Moduulin majoitusluokat ja poistumisreitit

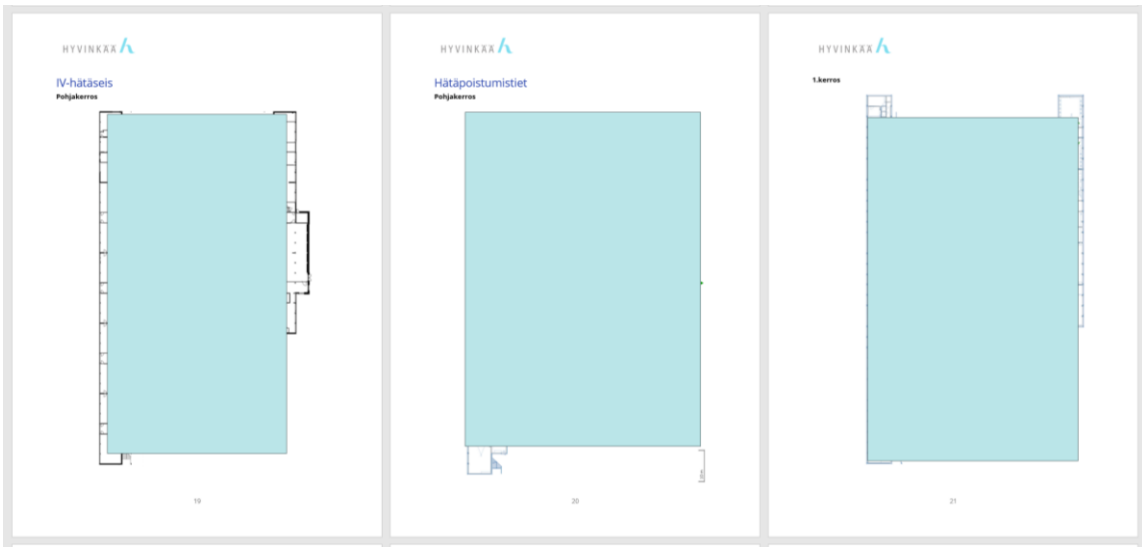
Esimerkki huonetaulusta

Majoitusluokkien huonetaulusta tulee seurata majoitusvälineiden tilaa.

Kokoonntumapaikka

Palo-osastoinnit

Pohjakerros



Lisätietoa rakennuksesta

Maajärjestelyjen valmistuminen

- Sisäpölyä ei ole vielä poistettu kokonaan.
- Vastavirtakäytävien avustaminen tulee perehtyä tilin vastuuhenkilölle.
- Pölysuojakäytävien avustaminen tulee perehtyä tilin vastuuhenkilölle.

Avotulen tekemisestä

Nuotioita tai muuta avotulta ei saa sytyttää kiinteistön alueella ulkona eikä sisätiloissa.

Kytintöiden polttaminen on kiellettyä ulkona ja sisätiloissa.

Onnettomuustilanneohjeita

TURVALLISUUSTAULU

POHJOISPUSTUN KOULU, RUIKBERGINKATU 12, HYVINKÄÄ

HÄTÄILMOITUKSEN TEKEMINEN 112

Kutsu ensiavun ja lääkärin. Ilmoita tilanne, osoite ja mahdolliset vaarat.

POHJOISPUSTUN KOULU, RUIKBERGINKATU 12, HYVINKÄÄ

POHJOISPUSTUN KOULU, RUIKBERGINKATU 12, HYVINKÄÄ

POHJOISPUSTUN KOULU, RUIKBERGINKATU 12, HYVINKÄÄ

POHJOISPUSTUN KOULU, RUIKBERGINKATU 12, HYVINKÄÄ

POHJOISPUSTUN KOULU, RUIKBERGINKATU 12, HYVINKÄÄ

Käsisammuttimen käyttö



Tarkista ennakkoon mihin paikkaan sammuttimesi soveltuu ja vähintäänkin tutustu sammuttimen työssä olevaan käyttöohjeeseen.

1. Ota sammutin seinäliitinteestä/kinnikkeestä, siirry lähemmäs palopöytä.
2. Laske pullo maahan, vapauta letku pidikkeestään.
3. Irrota yläkäsien varmistusosia terävällä nylkkijällä.
4. Noota sammuttimen säikähäviä karttoon ja ota letkun suuttimesta kiinni.
5. Tähystä palokohteeseen, suuntaa letkun suutin liekin juureen.
6. Paina sammuttimen yläkäsiaukon kolikon painiketta.
7. Lähesty palavaa kohdetta ja levitä sammuttimelta palokohteeseen tekemällä suuttimella heiluttavaa, laajastavaa liikettä.
8. Kun liekki sammuu, noota yläkäsiaukon tarkalleen. Jos syttyi uudelleen, sammuta. Jaksotain sammuttamalla säästät sammuttimelta ja saat sammuttua tojakin tulipaloja.

Pikapalopöytä käyttö

Pikapalopöytä on rakennuksen seinällä, suojakaappiin kiinnitetyt sijoitetut alkusammutusvälineet. Pikapalopöytä on kytketty kiinteistön vesijohtoverkkoon. Pikapalopöytä kuuluu käsin avattava sulkuverstailu, letku, keula ja suihkuputki. Pikapalopöytä etuna on, että sammutusvälineitä ei tarvitse ottaa pois paikalta ja lisäksi sijoittamalla 112.

1. Avaa suojakaappi
2. pura ja levitä letku lattialle
3. avaa sulkuverstailu
4. siirry lähemmäs palavaa kohdetta
5. suuntaa suihkuputki sinne missä palaa (liekin juureen)
6. avaa suihkuputki ja
7. sammuta

<p>HYVINKÄÄ </p> <p>Yleinen paloturvallisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> Mahdollisia syytimälähteitä tulee käyttää ja säilyttää niin, että tulipaloa ei pääse syttymään tai leviämään. Ovet ja ikkunat tulee pitää suljettuina. Erityisesti palo-osastoinnin kohdalla ovet tulee pitää suljettuina. Rakennuksen poistumisteiden tulee olla käytettävissä lähtöpaikasta aina ulos asti. Maantasokerroksissa majoitetaan henkilöt, jotka pääsevät niihin omin avuin. Vieremissä kerroksissa majoitetaan henkilöitä, jotka lyhyesti poistumaan rakennuksesta porrashuoneiden ja hättäväläytysten kautta käyttämättä muun muassa hissijä. Alkuesimuttokalusto on jatkuvasti oteavissa käyttöön ilman viivettä. Alkuesimuttokaluston eteen ei saa jättää mitään tavaroita. Varmistetaan esteetön näkyvyys ja tavoitettavuus. Palovarottimien tai paloilmoitusjärjestelmän ilmaisimen toimintaa ei saa häiritä. Poistumistiespasterien eteen ei saa jättää mitään tavaroita. Varmistetaan esteetön näkyvyys ja tavoitettavuus. Pelastuslaitoksen pääty julkisista alueista tontille sekä rakennuksen kaikkien ulko-ovien eteen tulee valvoa ja varmistaa. Turvallisen tilapäismajoituksen kannalta tarpeelliset turvallisuuksijärjestelyt on käyty läpi kaikkien tilapäismajoitukseen liittyvien henkilöiden kanssa. <p>25</p>	<p>HYVINKÄÄ </p> <p>Tarkistuslista</p> <p><u>Eteen majoitusta</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Ilmoitus tilapäismajoituksesta pelastusviranomaisille Alkukatselmus Avainten nouto Valvonnan perehdytys Majoitusluokkien merkitseminen Infopiste: ensiapu, alkuesimuttokalusto, pelastussuunnitelma ja majoituspaikat Kalusteiden kuvaus ja siirrot <p><u>Majoituksen päätteeksi</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Kalusteiden palautus paikalleen Loppukatselmus Jälkikatselmus Avainten luovutus <p>26</p>
---	---

Liite 4.

Tilavaraamon toimintaohje. Turvallisuussyistä tietoja on peitetty.

TILAVARAAMON TOIMINTAOHJE TILAPÄISMAJOITUSTEN VARAAMISPROSESSIIN

Kaupungin verkkosivuilla on oma alisivu ”vuokrattavien tilojen alla” koskien tilapäismajoitusta.

-Asiakas palautta tilapäiskäytön varauslomakkeen sähköpostitse (ladattavissa nettisivuilta).

-Jokainen varaus vahvistetaan tapauskohtaisesti sen hetkisen kapasiteetin mukaan:

* Selvitetään kohtaako asiakkaan toiveet ja käytettävissä olevat tilat. Mikäli toiveet eivät kohta, etsitään paras mahdollinen vaihtoehto ja tarjotaan sitä.

-Luodaan Timmi-varaus luokahuoneeseen, lisätietoihin merkitään varatut majoitustilanumerot.

-Vastaa asiakkaalle tilavaraamon ”mallipohja”-kansioista tilapäismajoitusviestipohjalla, muokkaa tarvittaessa. Piilokopio: kouluisännälle, koulusihteerille ja rehtorille, puhtaanapidolle, sähkölle, lvi:lle ja kiinteistöhuollolle.

Liitä mukaan:

* varattujen koulujen tilapäismajoitusohje

* Timmi-varausvahvistus (=omistajan lupa tilapäismajoitukseen), jossa näkyy lisätiedotkohta.

-Majoitusvastaavan tulisi lähestyä sopiakseen katselmusajat (ennen ja jälkeen majoituksen). Katselmuksen ajankohdasta riippuen avainten luovutus tiloihin/nouto aulapalveluista.

-Timmi-laskutus sivistystoimen hinnaston mukaisesti.

Tilapäismajoitusmateriaalit löytyvät [REDACTED]

→ Tilapäismajoitus

KATSELMUS

Kouluilla suoritetaan katselmus majoituksen vastuuhenkilön ja kouluisännän kanssa. Vastuuhenkilö on järjestäjän erikseen nimeämä henkilö, joka vastaa kyseisestä majoitusrakennuksesta. Katselmus tehdään sovituksi ennen majoitustoiminnan alkua ja mahdollisimman pian majoituksen päättymisen jälkeen.

Käy läpi:

- Poistumisreitit
- Alkusammutuskaluston sijainnit
- Palovaroittimet
- Ikkunoiden poistumistikkaiden avausmekanismi
- Kalusteiden sijoituspaikat (puhtaanapidolta ennakolta kysely voiko pulpetit jättää seinän vierelle. Mikäli pulpetit ovat valmiiksi seinän vierellä, niitä ei tarvitse palauttaa paikoilleen)
- Palo-ovet (tulee pitää suljettuina)
- Muiden kuin tilapäismajoituskäytössä olevien ovien käyttö (sovitaan, kuinka estetään niiden käyttäminen)
- Muiden kuin tilapäismajoitus käytössä olevien tilojen käytön esto
- Toimintaohjeet ongelmatilanteissa (yhteys tilavaraamo/päivystys/kouluisäntä)
- Jätehuoltopiste
- Infopisteen paikka

Mallipohja viesti:

Hei xxx!

Kiitos varauksesta (xxxx kouluun/kouluihin). Liitteenä olevasta varausvahvistuksesta näette teille varatut tilat. Kyseinen liite toimii myös pelastusviranomaisille toimitettavana "omistajan lupana".

Majoitukseen nimetyn vastuuhenkilön tulee sopia katselmusajankohdista yhdessä tilavaraamon kanssa. Pyydämme ottamaan yhteyttä tilavaraamoon (mahdollisimman pian). Katselmuksot tehdään tiloissa ennen ja jälkeen majoituksen. Katselmuksissa tutustutaan majoitustiloihin ja rakennuksen erityispiirteisiin.

Järjestäjä on vastuussa ja täysmääräisesti korvausvelvollinen kiinteistölle ja sen irtaimistolle tapahtuvista vahingoista, jotka liittyvät tilapäismajoitukseen.

Viranomaisilmoitukset

Järjestäjän tulee tehdä tilapäismajoitusilmoitus pelastusviranomaisille **viimeistään 14vrk** ennen majoituksen alkamista Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen sähköisen asioinnin kautta [Ilmoitus tilapäismajoituksesta | Pelastustoimi](#). Tilat ovat tarkistettuja pelastusviranomaisen toimesta. Liitä ilmoitukseen tilavaraamosta saatu varausvahvistus ja pelastussuunnitelma. Laadi lisäksi vapaasti muotoiltu suunnitelma, jossa kerrot majoitustilan vastuuhenkilön nimen ja yhteystiedot, kuinka toteutate tilapäismajoituksen turvallisuussuunnitelmaa, miten valvonta- ja ensiapu on järjestetty, kuinka monta majoittujaa on osallistumassa ja millaiset tilat majoitukseen on varattu. Mahdolliset ylimääräiset palotarkastukset ovat järjestäjän vastuulla kuluineen.

Valvonta

Tiloissa tulee järjestää valvontaa läpi vuorokauden koko majoittumisen ajan.

- Valvonnan kattavuus huomioiden eri vuorokauden ajat ja majoittujien ikä.
- Valvojien määrä ja valvojen tehtävät. Yleensä vähintään kaksi valvojaa. Paloviranomaiset saattavat edellyttää useammankin valvojan läsnäolon riippuen tapahtuman luonteesta ja majoittuvista henkilöistä. Saatte tästä tiedon paloviranomaisilta tehtyenne majoitusilmoituksen.
- Mitä osaamista valvojilla tulee olla esimerkiksi alkusammutuksen suorittamisesta ja ensiavun antamisesta ts. soveltuvuus valvontatehtävään.
- Valvojen ohjeistus sekä perehdytys tehtäviinsä ja pelastussuunnitelmaan (tilapäismajoitusohje) sekä rakennuksen turvallisuusjärjestelyihin, kuten poistumisreitteihin ja mahdollisiin varateihin, alkusammutuskaluston sijaintiin ja käyttöön, sekä toimintaan poistumis- ja onnettomuustilanteissa. Valvojen ohjeistuksessa on usein tarpeen huomioida myös, miten toimitaan tapauksissa, joissa ulkopuolisia pyrkii sisälle majoitustiloihin.
- Mihin valvojat sijoittuvat rakennuksessa. Valvontaa varten voidaan esimerkiksi järjestää erillinen valvontapiste tarkoituksenmukaiseen paikkaan ja tämän lisäksi osa valvojista voi kiertää tiloja suunnitelman mukaisesti. Mahdolliselle valvontapisteelle varataan tarvittavat välineet, kuten viestintä-, alkusammutus- ja ensiapuvälineet. Lisäksi pisteelle tulee varata luettelot majoittuvista henkilöistä huonetilojen tarkkuudella ja tarvittavat ohjeet, kuten valvojen vuorojärjestelyihin liittyvät ohjeet sekä pelastussuunnitelma ja ohjeet palo- ja onnettomuustilanteita varten.
- Majoittujille opastetaan, miten poistuminen majoitustiloista tapahtuu (luokan huonetauluun tutustuminen) ja miten poistumiskäsky annetaan.
- Luokkien oviin tulee kiinnittää kyseisen luokan valvojan nimi ja puhelinnumero.

Siivous, kalustus, jätehuolto ja kiinteistön tekniikka

Järjestäjä vastaa tilojen kalustamisesta ja siisteydestä majoittumisen ajan. Tilat tulee luovuttaa siinä kunnossa, kuin ne olivat majoituksen alkaessa (esim. kalusteiden sijainti). Tilat on hyvä valokuvata ennen

kalusteiden siirtoa. Kalusteet tulee asettaa niille merkityille paikoille. Pelastus- ja varatiet on jätettävä vapaiksi. Käytävillä ei saa varastoida tavaraa.

Järjestäjä ottaa halutessaan yhteyttä ateria- ja puhtaanapitoon sopiakseen saniteettitilojen papereiden ja käsisäippuoiden varaamisesta ja siivouskärryjen vuokraamisesta. Nämä ovat järjestäjälle maksullisia palveluita, jotka ateria- ja puhtaanapito laskuttaa erikseen. Yhteyshenkilö puhtauspalvelupäällikkö [\[REDACTED\]@hyvinkaa.fi](mailto: [REDACTED]@hyvinkaa.fi).

Tilavaraamo ilmoittaa tilakeskukselle kiinteistön hälytys, iv-koneiden ja valojen toimintajärjestelyistä sekä jätehuollon järjestämisestä majoituksen ajaksi. Näistä ei aiheudu lisäkuluja.

Ovien ohjelmointi

Halutessanne tilavaraamo voi ohjelmoida kulkuoven auki haluamallenne ajankohdalle. Ilmoittakaa toiveesta viimeistään kaksi viikkoa ennen majoituksen alkua.

Liitteenä olevaan tilapäismajoitusohjeeseen tulee tutustua huolellisesti. Ohjeen viimeisellä sivulla on järjestäjän tarkistuslista.

Vastaamme mielellämme mieltä askarruttaviin kysymyksiin!

Terveisin,

xxxx

Liite 5.

Hyvinkään kaupungin verkkosivujen pohjateksti tilapäismajoituksen varaajalle.



NÄIN JÄRJESTÄT TILAPÄISMAJOITUKSEN!

Otathan hyvissä ajoin yhteyttä tilavaraamoon, kun suunnittelet tapahtumaasi tilapäismajoitustoimintaa. Vähintään kuitenkin kaksi kuukautta ennen suunniteltua majoittumista. Suurien tapahtumien kohdalla on syytä aloittaa suunnittelu jo vuottakin aikaisemmin. Ottaessasi yhteyttä, liitä mukaan [tilavaruslomake](#) ja palauta se osoitteeseen tilavaraamo@hyvinkaa.fi. Tilavaraamosta saat varausvahvistuksen sähköpostitse ja tarkempia ohjeita koskien majoitusjärjestelyjä. Muistathan ilmoittaa lomakkeella myös lisätilojen varaukset, kuten ruokala, auditorio, kenttä jne.

Täältä voit katsoa, mitä kouluja on käytettävissä ja millaisia määriä luokkiin voidaan majoittaa. Kaikki tilat eivät ole kuitenkaan aina saatavilla ja jokainen majoitustapahtuma suunnitellaan sen hetkisen kapasiteetin mukaan. Alakoulut ovat käytettävissä vain kesälomakautena ja osa yläkouluista läpi vuoden koulujen loma-aikoina ja viikonloppuisin. Kaikki tilapäismajoitukset myönnetään harkinnanvaraisesti.

Järjestäjä on vastuussa majoituksen käytännönjärjestelyistä ja turvallisuudesta. Järjestäjä on vastuussa kiinteistölle ja sen irtaimistolle tahallisesti aiheutuneista vahingoista.

Ennen ja jälkeen majoituksen kaupungin edustaja tekee katselmuksen tiloihin yhdessä majoituskohteen vastuuhenkilön ja kouluisännän kanssa. Katselmuksessa käydään läpi käytettävissä olevat tilat ja niiden erityispiirteet.

Tilojen majoituskäytön hinta määräytyy sivistystoimen hinnaston mukaisesti.

Seuraavia asioita on hyvä pohtia etukäteen:

Viranomaisilmoitukset

Järjestäjän tulee tehdä tilapäismajoitusilmoitus pelastusviranomaisille **viimeistään 14vrk** ennen majoituksen alkamista Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen sähköisen asiointin kautta. Tarvittavat liitteet ja ohjeet saat tilavaraamosta varausvahvistuksen yhteydessä (majoituskohteen omistajan lupa tilapäismajoitukselle ja pelastussuunnitelma). Tilat ovat tarkistettuja pelastusviranomaisen toimesta.

Valvonta

Tiloissa tulee järjestää valvontaa läpi vuorokauden koko majoittumisen ajan.

- Valvonnan kattavuus huomioiden eri vuorokauden ajat ja majoittujien ikä.
- Valvojen määrä ja valvojen tehtävät. Yleensä vähintään kaksi valvojaa, paloviranomaiset saattavat edellyttää useammankin valvojan läsnäolon riippuen tapahtuman luonteesta ja majoittuvista henkilöistä.
- Mitä osaamista valvojilla tulee olla esimerkiksi alkusammutuksen suorittamisesta ja ensiavun antamisesta.

Siivous, jätehuolto ja kiinteistön tekniikka


Järjestäjä vastaa tilojen siisteydestä majoittumisen ajan ja tilat tulee luovuttaa siinä kunnossa, kun ne olivat majoituksen alkaessa (esim. kalusteiden sijainti).

Tilavaraamo ilmoittaa tilakeskukselle kiinteistön hälytys, iv-koneiden ja valojen toimintajärjestelyistä sekä jätehuollon järjestämisestä majoituksen ajaksi. Näistä ei aiheudu järjestäjälle lisäkuluja.

Järjestäjä ottaa halutessaan yhteyttä ateria- ja puhtaanapitoon sopiakseen saniteettitilojen papereiden ja käsisaippuoiden varaamisesta ja siivouskärkyjen vuokraamisesta. Nämä ovat järjestäjälle maksullisia palveluita, jotka ateria- ja puhtaanapito laskuttaa erikseen.


Liite 6.

Tapainlinnan koulun esittely Hyvinkään kaupungin verkkosivuilla.

HYVINKÄÄ 

TAPAINLINNA

Torikatu 30
Yhtenäiskoulu.
Alakoulun tilat majoituskäytössä vain koulujen kesäloman aikaan.



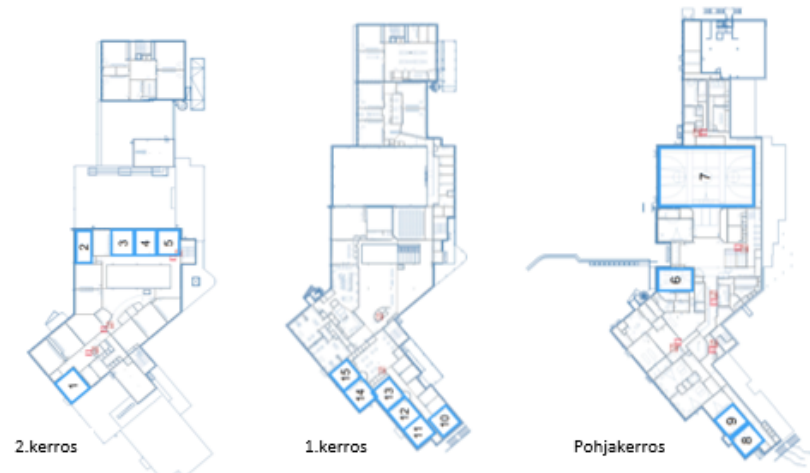
Majoitustila	Majoittuvien enimmäismäärä	Kerros
1	18	2
2	17	2
3	17	2
4	16	2
5	16	2
6	23	Pohjakerros
7	89	Pohjakerros
8 *	16	Pohjakerros
9*	16	Pohjakerros
10*	17	1
11*	17	1
12*	16	1
13*	17	1
14*	16	1
15*	16	1
327		

*Alakoulu

Tapainlinnan koulu sijaitsee keskustan tuntumassa aivan Kankurin urheilupuiston läheisyydessä. Koulu on toinen kouluista, jossa voidaan järjestää tilapäismajoitusta yläkoulun tiloissa myös viikonloppuisin ja koulujen loma-aikoina.

Varustelu:

- Liikuntasali jaettavissa kolmeen lohkoon liikuntakäytössä tai kahteen lohkoon majoituskäytössä
- Auditorio (erikseen varattava)
- Pieni hiekkatekonurmikenttä (erikseen varattava) ja monitoimikaukalo



2.kerros

1.kerros

Pohjakerros